

Pomlad na naših igriščih

Ceprav še nagaja sneg se prav vsi športniki naše občine že dalj časa resno pripravljajo za svoja tekmovanja; nekateri v telovadnicah, večina že na prostem, eni pa v »koritu«.

V »koritu« se pripravljajo plavalci PK Slavija Moste-Polje (tak je naziv tega kluba, ki pomeni, da so to športniki vse naše občine) na svojo prvo sezono. Zimski bazen v Ljubljani ima res tak naziv, kajti res ni dosti večji, toda vseeno je prostor v njem tudi za tretji ljubljanski klub. Glavni trener je Janči Gašperin, nekdanji znani slo-

venski reprezentant. To že pomeni, da mislijo vsi zares, še bolj pa je to našo misel utrdil Marjan Krevh, »duhovni vodja« te plavalne akcije: »Naše prvo tekmovanje bo sektorsko prvenstvo za pionirje v Kranju, ki se zanj najresneje pripravljamo. Čeprav novinci, pričakujemo uspehe, kajti naši člani so izbrani najboljši plavalci vseh osnovnih šol naše občine. Res, zelo si želimo uspehov na tem tekmovanju, toda še bolj si želimo, da bi dobili v naši občini pokriti bazen v Vevčah. Veste, mnogo nam je do tekmovalnih uspehov,

vendar jih imamo kot propagando za množičnost. Ta pa bo lahko le v velikem bazenu.«

Moščanski zvezni ligaši so in tudi bodo še naprej v središču pozornosti ne samo športnih privržencev, ampak skoraj vseh naših občanov. Pripravljajo se res temeljito: 15 igralcev, 4 treningi in 1 do 2 tekme tedensko. Večnoma z Olimpijo za zaprtimi vrati. Z Olimpijo bo 5. aprila moštvo prestalo svoj krst v zvezni ligi. Ta tekna bo v dvorani, tako kot vse ostale v aprilu.

NADALJEVANJE NA STR. 9

MOŠČANSKA SKUPNOST

GLASILO OBO SZDL LJUBLJANA MOSTE-POLJE

LETO V.

ST. 4

MAREC 1964

MOŠČANSKA SKUPNOST NAČENJA SOCIALNO PROBLEMATIKO V NAŠI KOMUNI

SPREMENIMO ODNOS DO DELAVCA

Delovnim ljudem, pogojem njihovega dela in družbenemu standardu delavcev ter drugim zanj važnim vprašanjem naše delovne organizacije ne posvečajo dovolj pozornosti. To trditve dokazuje dejstvo, da ima samo četrtina delovnih organizacij posebne (kadrovske-socialne) službe, ki jim je poverjena skrb za delovnega človeka. V drugih delovnih organizacijah takih služb nimajo in je to delo prepuščeno ostalim službam, oziroma ga opravlja samo ena oseba dostikrat poleg svojega ostalega dela.

Občinska skupščina je na zadnji seji razpravljala o kadrovske problematiki v gospodarstvu in družbenih službah. Glavna ugotovitev, do katere so prišli odborniki, je bila, da so kadrovske vrzane, ni mogoče obravnavati ločeno od ostalih sestavin gospodarstva in delovanja. Tista delovna organizacija v gospodarstvu ali družbeni službi, ki ne reši zadovoljivo svojih socialnih nalog, tudi ne bo mogla trajno dosegati osnovnega namena, za katerega je ustanovljena.

To pomeni, da bo treba v večini delovnih organizacij spremeniti odnos do kadrovske vprašanj in jim dati enako mesto, kot ga imajo tehnična ali komercialna problematika. V delovnih organizacijah, ki imajo kadrovske-socialne službe, pa se še ukvarjajo z najrazličnejšimi vprašanji in problemi. Planiranje kadrov, ki mora postati osnovni element dobrega predvidevanja razvoja delovne organizacije; pridobivanje kadrov, ki se vedno ni zadosti sistematično; sistematičen izbor in razporejanje na delovna mesta, ki mora stremeti za tem, da pravega človeka postavi na pravo mesto; organizirano uvajanje delavca na delo, od katerega zavisi počutje delavca v novem okolju; skrb za izobraževanje, ki je še vedno premajhna, delo na tem področju pa neredno; sodelovanje pri določanju politike delitve osebnih dohodkov; skrb za zdravstveno varstvo in socialne delovne pogoje; skrb za družbeno prehrano in rekreacijo; obveščanje v kolektivu in še mnoga druga področja sodi-

jo v delovno področje kadrovske-socialnih služb.

Ceprav je delovno področje kadrovske-socialnih služb dobro opredeljeno, se še niso uveljavile. Kaže pa, da predvsem zaradi nerazumevanja nekaterih, saj so objektivne potrebe več kot velike in problemi včasih tudi kritični.

Številčna in strokovna zasedenost ljudi, ki s svojim rednim delom najbolj vplivajo na hitrejši ali počasnejši gospodarski in družbeni razvoj, je pomanjkljiva. Od 10.594 v 21 delovnih organizacijah zaposlenih oseb jih je 736 - 6,9%, ki imajo srednjo, višjo in visoko izobrazbo. Kadrov z višjo in visoko izobrazbo pa je še manj kot 2%. Znano pa je, da presega ta odstotek v razvitih deželah tudi 10%. V delovnih organizacijah v gospodarstvu, ki sedaj zaposlujejo 165 oseb, bi že sedaj rabili 258 oseb z višjo in visoko izobrazbo; to pomeni, da so potrebe krite s

64%. Na preostalih 93 delovnih mestih delajo ljudje z neustrezno usposobljenostjo ali jih pa sploh ni.

V zdravstvu je stanje boljše, v vzgojnih in varstvenih ustanovah bi rabili 50 vzgojiteljev, dela pa jih 44, v osnovnih šolah bi za predmetni pouk rabili 98 kvalificiranih predavateljev, trenutno pa jih je samo 61. Precej pereče je vprašanje kadrovske zasedbe v upravi občinske skupščine. V njej je samo 47% delovnih mest zasedenih z ustreznimi kadri; obseg in zahtevnost dela pa sta vsaka dan večja. In kako rešujejo delovne organizacije na posameznih področjih te probleme? V tistih, kjer razpolagajo z lastnimi sredstvi za izobraževanje, so običajni načini: štipendije, krediti, pomoč pri študiju članov, izobraževanje v lastni organizaciji (izobraževalni centri ipd.). Občinska skupščina je ugotovila, da nekateri delovne organizacije

dokaj smelo rešujejo ta vprašanja in v te namene porabljajo znatna sredstva. Na splošno pa je bilo ugotovljeno, da izobraževanju lastnih kadrov ali sodelovanje pri študiju rednih študentov delovne organizacije ne posvečajo dovolj pozornosti. Zato je skupščina sprejela priporočilo, naj delovne organizacije proučijo možnosti za pospešeno izobraževanje in za te namene porabijo več sredstev.

Ce bi analiza, ki jo je obravnavala občinska skupščina, vsebovala tudi podatke o fluktuaciji delovne sile, podatke o nesrečah pri delu, podatke o zdravstvenem stanju zaposlenih, bi bila slika še jasnejša. Celovit pregled stanja bi vsakomur, ki meni, da je ustanavljanje kadrovske-socialnih služb le moda, hitro pomagal k spremenjenemu mišljenju. Sicer že ta analiza zgovorno dokazuje, kako greši tisti, ki ni dovolj pozoren na človeka.

VELIKO GOVORIMO IN PIŠEMO O STANDARDU, VENDAR JE TO V NEKATERIH PODJETJIH SE VEDNO PROBLEM DRUGOTNEGA ZNAČAJA. ZLASTI DELAVCEM, KI JIH UVRŠČAMO MED SEZONSKE, NE NUDIMO NITI OSNOVNIH ŽIVLJENJSKIH POGOJEV. SPALNICE SO KASARNE, POTREBE PA, KATERE SMO ŽE ZADOSTILI TEM DELAVCEM ODREKAMO, KER MISLIMO, DA NJIM NISO ŠE DORASL, SLIKA, KI JE POSNETA V ENEM IZMED NAŠIH PODJETIJ, TAKO STANJE NAJBOLJ NAZORNO PRIKAZUJE. KAJ VEČ O SOCIALNI PROBLEMATIKI PREBERITE NA STRANI 4 IN 5

DVOJNA LETA

v luči zgodovinskih dejstev

Pred organizacijami ZB in različnimi komisijami, ki rešujejo vprašanja dvojnih let za pokojnino, leži iz dneva v dan več prošnja oziroma zahtevkov. Med temi pa jih je vedno več neupravičenih, vedno več je lažnih, izmišljenih in celo falsificiranih izjav ipd. Vse to povzroča nemalo težav organizacijam ZB in komisijam. Vsaka rešitev, ki ni v skladu s kriteriji, povzroči negotovanje in proteste (tudi anonimne), ustvarja resne politične probleme na terenu, je v nasprotju s kriteriji in položajem udeležencev in sodelavcev NOG. Z lažnimi izjavami potvarjajo posamezniki celo zgodovinska dejstva in povzročajo moralno in materialno škodo članom ZB, njihovim organizacijam in družbi kot celoti.

V zakonih in predpisih je jasno prikazano, da so upravičeni na dvojna leta udeleženci v narodnoosvobodilnih vojaških formacijah Jugoslavije, organizirano aktivni sodelavci NOV in vsi, ki so aktivno delali za NOG v zaporih, taboriščih in internaciji. Kljub temu kažejo analize, da nekateri mislijo in delajo drugače. Ni malo primerov, ko si dajejo in podpisujejo izjave po paroli: »Jaz Tebi - Ti meni!« da da izjavo za ves čas NOB aktivistu, ki je ostal na terenu, borec NOV, ki je odšel v partizane in se do svobode ni vračal na teren, dalje da posekajo nekateri za nekaj mesecev aktivnega in organiziranega dela uveljaviti vso dobo ipd.

V občini Moste-Polje (verjetno tudi drugje) je problem zlasti pri aktivistih, ki so ostali na terenu vso dobo NOB. Kot je znano, je bilo v občini Moste-Polje močno in razgibano narodnoosvobodilno gibanje in je šla večina za boj sposobnih moških in tudi precej žensk v partizane že leta 1941 in 1942. Delo na terenu so prevzele ženske in mladi; razen teh je ostalo na terenu po nalogu KP le manjše

NADALJEVANJE NA 10. STR.

ZVVI MOSTE-POLJE LETNA SKUPŠČINA

Posebna skrb za vsakega člana

Zveza vojaških vojnih invalidov, ki ima v naši občini nad 800 članov (osebnih invalidov, družinskih upravičencev) je na letošnji redni letni skupščini podala obračun svojega dela in pregledala svoje naloge v letu 1964.

Ko ugotovljamo, da je v letih 1961/63 umrlo kar 70 članov, da je večina članov bolna, da je še mnogo nerešenih stanovanjskih problemov, da so pokojnine nizke itn., je s tem že kar precej povedanega, čemu se velja letos predvsem posvetiti in kaj urejati v dobro članstva. Ko je predsednik občinskega združenja ZVVI Peter Sterk analiziral naše delo v preteklem letu, je ugotovil, da so naši člani aktivni v vseh treh organizacijah in da delajo kot aktivisti tako na terenu kot na delovnem mestu. Veliko skrb je ZVVI posvečala telesni kulturi in je še posebej uspelo športno tekmova-

Pri tem pa je letošnji proračun od predlaganih 1.251.000 dinarjev občinska skupščina znižala in odobrila le 500.000 dinarjev. Sicer ta znesek ni tako majhen, saj vemo, da bi lahko na ta račun nudili okrevanje najmanj 25 članom, ki sicer na okrevanje ne morejo iti, ker sredstev kratkomalo ni; res je tudi, da razpolaga komisija za zadeve invalidov in borcev pri občinski skupščini za letošnje leto z 10.800.000 dinarji in da je bil ustanovljen sklad za borce, vendar sodimo, da je predlagana, a ne odobrena dotacija premalo za redno delo in naloge organizacije. Stanovanjska problematika je iz dneva v dan večja, razpoložljiva sredstva pa so majhna. Računati je, da niti v nadaljnjih treh letih to ne bo rešeno. Prijav pa je čedalje več, oz. se je njih število od 1. 1960 potrojilo. Večina socialnih problemov članov ZVVI in morebit-

Prekrški pri nas

Iz poročila sodnika za prekrške za preteklo obdobje je povzeti ugotovitev, da je število prekrškov na območju naše občine ostalo na isti višini kot v letu 1962 in ne kaže več tendence dviganja, čeprav je življenje občanov iz dneva v dan vse bolj razgibano. Upravno-kazenski postopek je bil uveden v 5200 primerih (v letu 1962 v 5184). Primerjava daje optimistično sliko, če vemo, da se je v istem času število prebivalstva dvignilo kar za okroglo 3000 ljudi in je bilo samo v preteklem letu na novo registriranih kar 528 motornih vozil, pri čemer niso vštetni mopedi, ki po svojem številu že krepko izpodrivajo dvokolesa. Naše ulice in ceste so postale preozke, pa tudi mnoga križišča so še taka, da predstavljajo stalno nevarnost za vse uporabnike cest v tako relativno razvitem cestnem prometu kot je pri nas.

Razumljivo je tedaj, da je število kršitev cestno-prometnih predpisov še vedno najštevilnejše in predstavlja preko polovice vseh obravnavanih primerov. Čeprav je število takih kršitev s posledico v primerjavi s prejšnjimi leti občutno poraslo, kar je posledica povečanega prometa, pa je opaziti, da je precej manj primerov vožnje z motornimi vozili v vinjenem stanju. Še vedno pa je znatno število vinjenih kolesarjev in je sodnik za prekrške menil, da bo posledje potrebno take kršilce primerno ostreje kaznovati.

Iz poročila izhaja ugotovitev, da predstavljajo prekrški zoper javni red in mir še vedno drugo najmočnejšo skrpno prekrškov. V preteklem obdobju je bilo vse preveč nespodobnega vedenja, kričanja in motenja nočnega miru. Pretepo, posebno surovega in žaljivega vedenja na javnih krajih, je bilo manj, značilno pa je, da jih

store kršilci predvsem v gostinskih lokalih in na veselicah, in da do pogostih izgredivinjenih gostov ne prihaja v vseh gostiščih, temveč le v nekaterih, in sicer v vedno istih. Skoraj v vseh primerih gre za storilce prekrškov v vinjenem stanju in mnogokrat za ljudi, ki so bili za take kršitve že večkrat kaznovani. Dalje je ugotovljeno, da celo mladoletniki v nekaterih javnih lokalih zlahka dobijo alkoholno pijačo in da strežno osebje le v redkih primerih upošteva določila zakona o javnem redu in miru, po katerem ni dovoljeno dati alkoholnih pijač že vinjenim gostom in mladoletnikom. Večkrat pa to store šele tedaj, ko je mera že polna in je uspešna samo še intervencija organa LM.

Zaradi takega stanja, ki ni niti razveseljivo niti normalno v kulturni sredini, je sodnik za prekrške predlagal pristojnemu oddelku za notranje zadeve, naj bi izdajali čim manj dovoljenj za veselice in zabave v tistih krajih in stislim gostiščem, kjer se vsako leto dogajajo izgredivi, kar dokazuje, da organizatorji veselice in zabav ne morejo ali ne znajo zagotoviti mirnega poteka zabave.

Zanimiva je tudi ugotovitev, ki izhaja iz poročila, da je bilo v preteklem obdobju kaznovano le majhno število mladoletnih kršilcev veljavnih predpisov in da gre v vseh obravnavanih primerih le za storilce lažjih prekrškov. V upravno-kazenskem postopku ni bilo mladoletnika, ki bi kazal kakšne posebne znake pokvarjenosti. V vseh primerih so bili prekrški storjeni zaradi lahkomiselnosti in mladostne zaletavosti in marsikdaj morda tudi zaradi pomanjkanja možnosti za zdravo in kulturno zabavo mladih ljudi.

OBČINSKA SKUPŠČINA

Občinska skupščina je na zadnji seji sprejela sklep, da se ustanoviteljske pravice do vzgojno-varstvenega zavoda Angele Ocepek z dnem 1. 1. 1964 prenesejo na krajevno skupnost Zelena jama.

Ta sklep je skupščina sprejela predvsem zato, ker je krajevna skupnost Zelena jama najbolj zainteresirana za delo te varstvene ustanove, ki je na njenem območju. Nadzorstvo nad dejavnostjo zavoda pa bo še naprej opravljala občinska svet za šolstvo, prosveto in kulturo.

APRILA V OBČINSKI SKUPŠČINI

Občinska skupščina ima v programu:

1. sprejem statuta občine Ljubljana Moste-Polje;
2. obravnavanje statuta delovnih organizacij iz gospodarstva in družbenih služb;
3. delitev dohodka v gospodarstvu in družbenih službah in
4. smernice 7-letnega perspektivnega načrta.

Občinska uprava prilagojena potrebam

Občinska skupščina je na eni svojih zadnjih sej sprejela odlok o temeljni organizaciji svoje uprave.

S širjenjem in krepitvijo družbenega samoupravljanja ter s splošnim gospodarskim in družbenim razvojem se večajo tudi zahteve po strokovnem delu uprave. Ta mora po eni strani omogočiti občinski skupščini, da čim uspešneje opravlja svoje naloge, po drugi strani pa mora občanom in delovnim ter drugim organizacijam zagotoviti čim učinkovitejše uresničevanje njihovih pravic in interesov.

Glavna novost spremenjene organizacije občinske uprave je v delitvi dela za potrebe skupščine in za potrebe občanov ter njihovih organizacij. Do sedaj so upravni organi skupaj opravljali upravne zadeve in zadeve za skupščino. Posledica takega prepletanja dela je bila, da je šepalo enkrat prvo, drugič drugo, največkrat pa oboje. Še vedno je preveč upravno-pravnih zadev, ki niso urejene v zakonitem roku, še vedno se dogaja, da odborniki ne dobijo v obravnavo dovolj kvalitetnih analiz, pregledov, ocen in drugega gradiva. Omenjenim problemom pa na koncu pridenimo še problem strokovne usposobljenosti kadrov v upravnih organih in slika je skoraj popolna. Osnovna delitev dela je torej popolnoma umestna.

Glede kvalitete dela uprave pa lahko ugotovimo dvoje:

— kvaliteta dela se bo povečala ob delitvi na tako imenovano operativno in analitično delo. S tem, ko je delo ločeno, ne more priti do škodljivega prepletanja. Stalno delo na enem področju omogoča specializacijo in s tem večjo kvaliteto;

— kvaliteta dela je odvisna od strokovne usposobljenosti zaposlenih. Nedvomno je res, da je strokovno usposabljanje delavcev važen pogoj za uspešno gospodarjenje in tako je tudi v javni upravi. Razen tega pa vemo, da bo treba osebnim dohodkom strokovnjakov posvetiti več pozornosti. Njihovi osebni dohodki so občutno nižji od onih v gospodarstvu in družbenih službah.

DPD Svoboda Moste sporoča, da bo redni letni občinski zbor v četrtek, 9. aprila ob 19. uri v spodnji dvorani kulturnega doma ob Pokopališki ulici (Titov dom). Člani in ljubitelji vabljeni!

Odbor

nje za Dan borca, ko je nastopilo kar 157 udeležencev, invalidov in članov delovnih kolektivov. Pozitivno je omeniti tudi službo pomoči v osebnih zadevah naših članov, ki je poslovala enkrat tedensko preko celega leta. Delo krajevnih odborov je bilo zadovoljivo, najboljše pa je bila KO Zadvor, ki je imela skoraj pol milijona dohodkov in je poslala več svojih članov brezplačno na zdravljenje.

Ko sprejemamo občinski statut, ugotovljamo, da sodijo zadeve invalidov in borcev NOV v socialno varstvo, kar pa je zgrešeno, še zlasti, ker je praksa dokazala, da je te zadeve kompleksno reševati v sklopu samostojnega referata, ki naj bo odgovoren občinski skupščini in ne nekemu oddelku upravne službe. Kritično je zlasti reševanje raznih podpor in stanovanjskih problemov.

na materialna pomoč bo rešljiva s pomočjo KO ZVVI in preko občinskega sklada za borce, ko gre istočasno za članu ZB NOV.

V prihodnje so člani ZVVI predlagali povečano skrb za posameznega člana ZVVI v krajevnih organizacijah, boljše evidenco članstva, zlasti ob sedanjih novih legitimacijah, močnejše povezovanje osnovnih organizacij ZVVI na terenu z ZB NOV in SZDL in usmerjanje vseh sil za eksistenčno plat članov.

V letošnjem letu bodo člani obiskali več partizanskih krajev in spominskih točk; nekaj prispevka v te namene bomo dobili od SZDL.

Pri zakuski, ki je sledila letni skupščini, so prisotni delegati izmenjali svoje izkušnje s terena in se v tovariškem vzdušju pripravili na bodoče naloge, ki jih ni malo.

Na predlog družbeno-političnih organizacij občine Ljubljana Moste-Polje, razpisuje občinska skupščina Ljubljana Moste-Polje

Natečaj

za zgodovinske prispevke iz predvojnega revolucionarnega delavskega gibanja in o deležu naših ljudi med NOV in območju sedanje občine Ljubljana Moste-Polje. Zaželeni so dokumentarni prispevki, študije, monografije ipd., prav tako pa tudi spomini o dogodkih in borcih iz obdobja 1918 — 1945. Poseben odbor za pripravo in izdajo zbornika ob 20-letnici osvoboditve, Ob Ljubljani 42, bo prispevke uporabil za objavo v publikaciji, izdani v čast 20. obletnice osvoboditve, oziroma v morebitnih naslednjih edicijah podobnega značaja.

Ocenjevalna komisija, ki jo bo določil odbor, bo podelila najkasneje do 1. maja 1965 naslednje nagrade:

1. nagrada 150.000 dinarjev
2. nagrada 125.000 dinarjev
3. nagrada 100.000 dinarjev
4. nagrada 75.000 dinarjev
5. nagrada 50.000 dinarjev

Odbor lahko poleg nagrajenih del odkupi tudi nenagrajena. Avtorjem vseh teh del pripada tudi avtorski honorar po veljavnih predpisih za avtorsko polo. Za predložene prispevke pa velja, da niso bili še nikjer objavljeni niti oddani kje drugje v tisk.

Avtorji naj rokopise (najmanj 5 tipkanih strani z razmikom 3) pošljejo najkasneje do 15. novembra 1964 zgoraj imenovanemu odboru, kjer dobe tudi vsa podrobna pojasnila. Rokopisi naj bodo opremljeni z geslom, avtorjev naslov naj bo priložen v zapečateni ovojnici.

Občinska skupščina
Ljubljana Moste-Polje

Dopolnilne volitve

v Jaršah, na Kodeljevem in v Dolskem

V nedeljo, 19. aprila letos bodo dopolnilne volitve za odbornike občinske skupščine v treh volilnih enotah.

V 15. volilni enoti (Jarše), ki obsega Jarško in Žalsko cesto ter Mirno in Lunačkovo pot, je dosedanji odbornik Dušan Tratnik zaradi službene premetitve vrnil svoj mandat. Volivci so na svojem zboru njegovo mesto predlagali Borisu Kobalu, uslužbencu, Rožičeva 6.

Zaradi premetitve, oziroma zaradi novega službenega mesta je vrnila svoj mandat tudi odbornica Helena Puhar, ki je bila izvoljena v 39. volilni enoti na Kodeljevem (Klunova, Malejeva, Pugljeva in Ulica Goce Delčeva). Na zboru volivcev sta bili predlagani in sprejeti za kandidatki Dana

Valič, predmetna učiteljica na šoli Ketteja in Murna (stanujoča Klunova 9) in kot sokandidat Vida Prvinšek, uslužbenka iz Klunova B 3.

V 21. volilni enoti, ki obsega Dolsko, Laze, Senožeti, Kamnico in Petelinje, je dosedanji odbornik Rudi Zupančič odšel na novo službeno mesto in vrnil svoj mandat. Na zborih volivcev v Senožetih in Dolskem so volivci predlagali Jožeta Jemca ml., avtokleparja iz Senožeti 51, in Staneta Novaka, progovnega nadzornik iz Laz 3.

Prepričani smo, da bo udeležba na dopolnilnih volitvah prav tako dobra, kot je bila na volitvah lani, ko je v teh volilnih enotah glasovalo od 92 do 100% volilnih upravičencev.

Moščanska skupnost načenja soci PATRONAŽNA SESTRA Družina in razbremenitev zaposlene žene NI VSEMOČNA

Zaravstveni dom je ustanova, ki naj bi v razvoju zdravstveno-socialnega dela na terenu odigrala kar največjo vlogo. Osnovna enota za delo na tem področju pa je zdravstveno-socialni oddelek, v katerega so vključene patronažne medicinske sestre, socialni delavec, terenske babice in strokovna nega bolnika na domu.

Osnovni namen patronažne službe je utrjevanje zdravja, preprečevanje in odkrivanje obolenj ter sodelovanje pri zdravljenju in rehabilitaciji.

Naloge pa se kažejo v aktivnem nadzorstvu nad družinami varovancev, v povezavi varovancev z zdravstvenim zavodom, odstranjevanju škodljivih pojavov v okolici varovancev, v zdravstveno, vzgojnem delu ipd. V težnji za čim boljšim uspehom sodelujejo sestre z različnimi zdravstvenimi in socialnimi ustanovami, organizacijami in drugimi organi, ki imajo v svojem programu skrb za zdravje človeka.

Največji problem za uspešnost dela patronažnih medicinskih sester je še v precejšnji meri neurejena stanovanjska problematika. Negativnega vpliva, ki izvira iz neurejenih stanovanjskih prilik in se kaže ne samo v slabšem zdravstvenem stanju posameznika, temveč tudi v zdravi rasti družine, pa medicinska sestra niti zdravstvena služba ne more reševati sama. V večini primerov ter celo v res perečih problemih glede tega vprašanja naletimo na povsem gluha ušesa. Delovne organizacije bi morale bolj skrbeti za družine z majhnimi otroki, ki včasih doraščajo v zelo težkih stanovanjskih razmerah ali pa zaradi neurejenih prilikah tudi ločeno od staršev in se to odraža tako v trenutnem kot tudi v kasnejšem zdravstvenem stanju naših otrok.

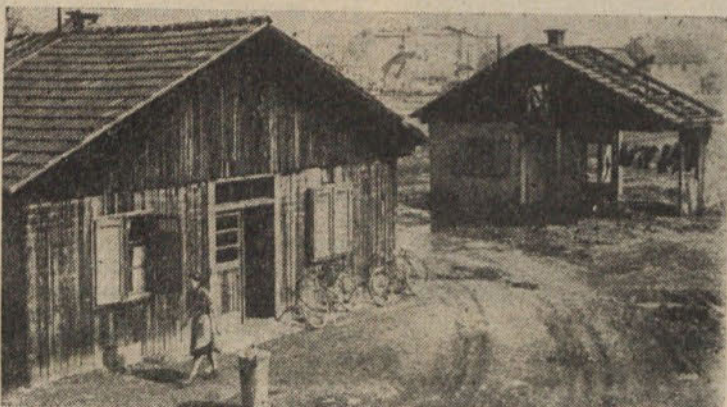
Kot drugi problem velja omeniti to, kar često naši varovanci pozabljajo, in sicer da imajo varovanci poleg pravice do zdravja tudi odnos do zdravja. To se odraža predvsem v neupoštevanju strokovnih navodil za ohranitev zdravja. Tu kaže omeniti problem sodobnega načrtovanja družine, ko le kljub obširnimi razpravami ter individualnih razgovorov posamezniki in družine obračajo na medicinske sestre zaradi splavov. Problem hočejo odstranjevati z najmanjšim odporom, ne da bi pri tem pomislili na posledice, ki so v nekaterih primerih lahko težke tako za ženo kot za družino in kasneje zdravo rojstvo.

Tudi pri delu z alkoholiki naletijo medicinske sestre na težke in često nerešljive probleme, zlasti še, ker alkoholizem v družini spremljajo često še drugi pojavi, ki imajo lahko zelo težke posledice za zdravo rast in razvoj družine. Za reševanje tega problema pa bi morali poleg primernega azila za alkoholike ter ustreznega zakona, ki bi prinesel obvezno zdravljenje, sodelovati tudi posamezniki. Le redko se zgodi, da se alkoholiki sami zavedajo posledic, ki zlasti kvarno vplivajo na zdrav razvoj otrok ter se žele prostovoljno zdraviti. Tudi naša gostinska podjetja bi lahko drugače gledala na ta problem — morala bi strožje nadzirati točenjje pijače že alkoholiziranim ljudem.

Naj omenim še kadrovski problem. Patronažna služba zaradi premajhnega števila medicinskih sester ni organizirana v hribovitih predelih. Tudi na ostalem terenu je čutili pomanjkanje teh zdravstvenih delavcev in se kaže v tem, da nekaterih varovancev ni moči načrtno obiskovati in se delo usmerja po težini problemov. Vsekakor to ni rešitev niti za zdravstveno službo niti za uspešno izvajanje zdravstvenega varstva posameznikov. Delo bi moralo biti usmerjeno na vse varovance, ki so zaradi svojih bioloških lastnosti

ali zaradi določenih bolezni prav posebno občutljivi za škodljive vplive okolja. Načrtno opravljamo delo le v družinah z dojenčki, rejniških družinah ter družinah s tuberkuloznimi bolniki, medtem ko nosečnice, predšolske in šolske otroke, bolnike starostnike ter druge varovance redkeje obiskujemo, kar nam prikaže tudi naslednji statistični podatek: predšolskih otrok smo obiskali 51 %, čeprav bi morale medicinske sestre obiskati predšolskega otroka vsaj enkrat letno. Glede na število porodov smo obiskali nosečnice le 35 %, praviloma pa bi morala medicinska sestra nosečnico obiskati vsaj dvakrat med nosečnostjo. Šolskih otrok smo obiskali 9 %, starostnikov pa le 5 %.

Vsekakor podatki, ki bi jih lahko še dolgo naštevati in jih nato primerjali s strokovnim navodilom za organizacijo in delo patronažne službe, niso razveseljivi v primerjavi z ostalo dobro organizirano zdravstveno službo.

Takih pejsažev je v naši občini vse preveč. Na sliki vidimo okolico stanovanjskega naselja Pod ježami, notranjosti raje nismo slikali

Lokali predvsem za popivanje

Tudi alkoholizem predstavlja resen socialni problem v naši občini. Neprimerni gostinski lokali — primernih tako rekoč ni — so stalna pribežališča privržencev alkohola. V teh lokalih prihaja med vinjenimi osebami do pogostih pretepev in nadlegovanj, tako da imajo organi LM zlasti ob plačilnih dnevih dela na pretek.

Vzroke alkoholizma poznamo in so o njih pisali izvedenci, tako zdravniki kot psihologi in socialni delavci, zato se tokrat zadržimo samo ob dejstvih, pi so problematična za naše okolje:

Vinjene osebe, ki jim v spodobnih lokalih ne točijo več alkohola, so v naših lokalih najdragocenejši klienti. Zakon o prekrških zoper

Osrednje občinske proslave za Dan žena letos ni bilo, ampak je ObO SZDL skupno z občinskim sindikal svetom, stalno konferenco za družbeno aktivnost žensk in s sodelovanjem zavoda za socialno delo 6. marca 1964 sklical delovni posvet o skrbi za delovno družino.

V referatu in kvalitetni razpravi je bilo poudarjeno, da se morajo službe in dejavnosti, ki skrbijo za delovno družino in razbremenitev zaposlene žene, razvijati vzporedno z ostalimi področji. Reševanje teh vprašanj (razne oblike otroškega varstva, skrb za samohranilke, družbena prehrana, hitrejše razvijanje uslužnostnih dejavnosti), je za našo občino zelo važno. Po podatkih iz leta 1963 je v naši občini 66,7 % takih družinskih skupnosti, kjer sta zaposlena oba roditelja. Zaposlenih mater je 70,5 %, od skupnega števila zaposlenih v delovnih organizacijah in družbenih službah pa je 53 % žensk. Od 5.162 otrok, ki izhajajo iz družin, v katerih sta zaposlena oba star-

ša ali kjer so matere samohranilke, pa je v vzgojno-varstvenih domovih okrog 800 otrok. Zараđi tega je del referata in razprave obravnaval predvsem otroško varstvo, pa tudi rejniško službo, zdravstveno zaščito in vzgojo mladine kakor tudi staršev.

Predlogi, oziroma stališča so bila:

- formira naj se sklad za otroško varstvo in naj ta vprašanja ponovno pretresa občinska skupščina;
- socialna in zdravstvena služba naj vodita evidenco in skrb za vzgojo otrok rojenih izven zakona in razvezanih staršev;
- organizirati je službo varuhinj za najmlajše;
- pregledati je kvaliteto dela šol za starše in koliko staršev hodi vanjo;
- samoupravni organi de-

lovnih organizacij in občanov morajo skrbeti, da se bodo službe pomoči delovni družini hitreje razvijale; za to so posebno odgovorne delovne organizacije, ki naj tudi po tej strani skrbijo za svoje delavce. Pri tem se ne sme zanemarjati samohranilk, katere moramo imeti za družine in jim pomagati pri reševanju stanovanjskega problema;

— ker je kurativna dejavnost na področju vzgoje zelo draga in čestokrat neuspešna, je treba več vlagati v preventivne namene;

— organizacije, ki delajo z mladino, morajo svoje programe dela popestriti in prilagoditi željam in težnjam današnje mladine.

TUDI V MOSTAH POTREBUJEMO DOM ZA ONEMOGLE

STAREJŠE POZABLJAMO

Dosežki medicinske znanosti, izboljšanje življenjskih pogojev itn. vplivajo na upadajočo smrtnost in na podaljševanje življenjske dobe. Od leta 1921 se je podaljšala življenjska doba približno za 16,5 let in znaša v povprečju 66 let za moško in 71 let za žensko prebivalstvo. Za Slovenijo je ugotovljeno, da imamo že 12,3 % prebivalstva starega nad 60 let. Iz statističnih podatkov je razvidno, da je bilo v oktobru 1963 na območju naše občine (višinski kraji niso všteti) 4.150 prebivalcev starih 60 in več let.

Svet za socialno varstvo občinske skupščine Ljubljana Moste-Polje je v zadnjem obdobju večkrat opozoril odgovorne činitele, tako strokovne in socialne službe, krajevne skupnosti in druge organizacije, da je skrb za starega človeka enako važna v vrsti ostalih kategorij prebivalstva, ki potrebujejo družbeno pomoč in skrb. Resnična socialna skrb za ostarele ljudi ne pomeni več samo usmiljenje, temveč zavestno pomoč družbe. Napačen odnos do starejših ljudi povzroči lahko družbi ogromno škodo. Upoštevati moramo dejstvo, da je človeku potrebna dosmrtna povezanost s procesi družbenega življenja in dela, v čemer se uresničuje človekovo bistvo. Na tako važno življenjsko vprašanje pa največkrat pozabljamo, kadar stari človek iz kateregakoli vzroka ne more ostati v svojem krogu, oziroma v krogu svojih najbližjih. Do sedaj je tako pri skrbstvenih organih kot pri prizadetih svojcih najpogostejša odločitev — kadar gre za bolnega starega človeka — prenesti v socialni zavod. Razumljivo, da je včasih težko najti drugačen izhod — iz že znanih dejstev, ki nastopajo: preutesnjenost stanovanj, zaposlenost svojcev (posebno žensk) izven doma, neurejene službe za pomoč na domu ipd.

V dvanajstih domovih za stare in onemogle živi 84 naših občanov. Ti domovi so v mnogočem neprimerni. Zaradi objektivnih težav v povojnih letih, delno zaradi zgrešenega mišljenja, da je staremu človeku potreben le počitek in mir, so domovi za stare ločrani v krajih, ki so zelo oddaljeni od večjih kulturnih središč. Počeg tega, da uporabljamo za domsko varstvo starih ljudi neprimerne stare zgradbe — gradove z velikimi spalnicami in mrzlimi hodniki, so tudi ti prenapolnjeni. Ze sedaj je velik problem, ker so potrebe narokovale utesnitve v taki meri, da ne moremo več govoriti o normalnem domskem življenju, za katerega so potrebni minimalni bivalni prostori (9 m²).

Različni ekonomski pogoji v teh domovih vplivajo na režijske

stroške, torej na višino oskrbnine, ki med zavodi varira tudi do 10 tisoč din mesečno. Svet za socialno varstvo ima letos odobrenih 15.500.000 dinarjev proračunskih sredstev za kritje oskrbnin starih in onemoglih v domovih.

Spričo potreb (ki vedno bolj naraščajo), kako oskrbeti življenje ljudem na stara leta, bomo morali bolj kot doslej reševati skupno z vsemi odgovornimi družbenimi organi in organizacijami; tudi svojci prizadetih bodo morali vložiti več skrbi in materialnih sredstev, zlasti v primerih, ko nastopa socialno-ekonomski problem, to je pri tistih ljudeh, ki niso socialno zavarovani, so bfez pokojnin, torej brez lastnih sredstev za preživljanje.

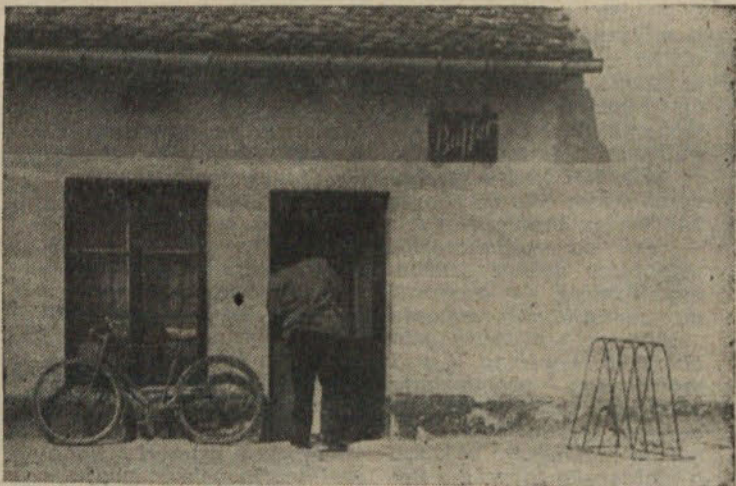
Svet za socialno varstvo občinske skupščine in zavod za socialno delo sta že večkrat razpravljala o tem, da bi potrebovali lastni dom za stare in onemogle. Tak dom naj bi imeli na teritoriju naše občine v naselju, obdan z življenjem, kulturnim in družbenim dogajanjem. Funkcija tega doma bi morala biti zelo vsestranska. Predstavljamo si, da bo s svojo dejavnostjo opravljal naloge centra tudi za izvendomsko pomoč starih in onemoglih. Glede na to, da bi bil ta dom čim bolj povezan z okolico, naj bi v njem in z njim reševali tudi primere bolehnih starejših oseb, katerim je oskrba potrebna samo čez dan, ali samo ponoči. V domu bi imeli manjše število postelj, namenjenih za prehodne bolnike-rekonvalescente, ki v lastnem domu ne bi imeli možnosti za primerno oskrbo in nego.

Dom bi bil v sklopu svoje dejavnosti lahko tudi organizator laične nege bolnikov in starih oseb na domu. To službo bi razvijal preko krajevnih skupnosti. Nadalje bi v domu pripravljali hrano in to ne samo za oskrbovance, pač pa tudi za stare in bolne ljudi iz bližnje okolice; hrano bi lahko na domove raznašali otroci.

V domu bi bila tudi zdravstvena posvetovalnica, ki jo danes zelo pogrešamo v naši občini. Dobro organizirana zdravstvena posvetovalnica bi znatno pripomogla k zmanjšanju obiskov starih in kronično bolnih ljudi v zdravstvenih ordinacijah.

Svet za socialno varstvo bo gradnjo doma za stare in onemogle uvrstil v predlog 7-letnega programa razvoja občine. V eni od prihodnjih števil Moščanske skupnosti bomo občanoma posredovali podrobno dokumentacijo s programom in predračunom za gradnjo in opremo doma in okvirno kalkulacijo oskrbe v njem.

F. T.

Vhod v bife na Zaloški cesti, tipičen primer gostinskega lokala v naši občini. Tako tu kot marsikje drugje človek le vstopi in se napije — za tovariški razgovor ob policiu dobre kapljice pa lokal ni primeren

alno problematiko v naši komuni

Preživninsko varstvo kmeta

Splošni gospodarski in družbeni razvoj je povzročil na vasi velike ekonomske in socialne spremembe. Te so si sledile skozi celotno povojno obdobje, posebno intenzivno pa v zadnjih 5 letih. Prav zaradi teh sprememb nastopa v vasi nova struktura prebivalstva, ki se razlikuje od klasične vasi po ekonomskih, socialnih in kulturnih specifičnostih, ki zmanjšujejo prejšnje razlike med mestom in vasjo. Te razlike so vidne v vaseh, katere sedaj prerašča mesto in je v njih še zelo malo aktivnega kmečkega prebivalstva. Vas s starimi značilnostmi ni izginila povsod v enaki meri. Nastopajo velike razlike med posameznimi krajevnimi skupnostmi, in mi krajevnimi skupnostmi, in to v ravninskem in hribovitem predelu občine. Tako je npr. predelu občine. Tako je npr. na področju krajevnih skupnosti Besnica zaposlenih v kmetijstvu 73,2% prebivalstva, na ravninskem območju v posameznih krajevnih skupnostih

pa povprečno le 5% in še ta procent (posebno v ravninskem predelu zaradi naglega razvoja industrije in podružabjanja kmetijske proizvodnje) pada.

O celotni kmetijski problematiki na področju občine je občinska skupščina razpravljala na seji obeh zborov 28. oktobra 1963 in med drugim sprejela sklep, da je pripraviti odlok o preživninskem varstvu, katerega namen je reševanje preživnin za tiste kmete, ki so zaradi podružabljanja kmetijskih zemljišč ob arondacijah ali ob prodaji družbenim kmetijskim organizacijam zaradi starosti in drugih razlogov upravičeni do preživnine. Odlok o preživninskem varstvu je bil sprejet na seji obeh zborov 28. II. 1964.

Preživnino naj bi prejeli predvsem tisti kmetje, katerih zemljišča so prešla na podlagi pogodbe ali v arondacijskem postopku v družbeno last in v uporabo gospodarskim organizacijam. V poštev prihajajo praviloma le nižinska in valovita območja, kjer so zemljišča interesantna za kmetijske organizacije.

Pogoj za pridobitev pravic do preživnine je, da se je lastnik kmetijskih zemljišč, ki so prešla v družbeno last, pretežno preživljal z obdelovanjem zemlje in da se je odpovedal

lastništvu na zemljiščih, tako da si je poleg stanovanjske hiše in gospodarskega poslojja obdržal še ohišnico. Do preživnine so upravičene osebe, ki so starejše od 60 let ali pa tudi mlajše, ki so po izvidu uradne zdravniške komisije nesposobne za pridobitno delo ali če se ne morejo zaposliti zaradi oskrbe in nege otrok.

Poleg teh oseb pa imajo pravico do preživnine tudi prevžikarji, ki imajo pravico do prevžika na podlagi pogodbe z zgoraj navedenim upravičencem do preživnine.

Sredstva sklada za preživninsko varstvo se bodo formirala iz kupnin in drugih odplačil za zemljišča, ki jih po določbah odloka o preživninskem varstvu kmetov plačajo v sklad kmetje, ki prenesajo svojo zemljo v družbeno lastnino in iz sredstev, določenih vsako leto v občinskem proračunu.

Višina preživnine za posamezne upravičence znaša minimalno 8.000 din. Posebna komisija bo pregledala vlogo vsakega upravičenca in mu po njegovem premoženjskem stanju določila višino redne mesečne preživnine, katero bo dobil upravičenec izplačano mesečno naprej; vsak upravičenec bo tudi zdravstveno zavarovan.

S sprejemom tega odloka bomo lahko rešili najbolj pereče probleme tistih ostarelih kmetov, ki so že ob podružabljanju kmetijske proizvodnje izgubili pretežni del kmetijskih površin in niso sposobni, da na preostalih svojih zemljiščih organizirajo tolikšno proizvodnjo, ki bi jim bila zadostna za dostojno preživljanje. Ta odlok bo začasno reševal problem ostarelih kmetov do izida zveznega zakona o pokojninskem zavarovanju, ki naj bi predvidel tudi možnosti pokojninskega zavarovanja.

OTROSKIH VARSTVENIH USTANOV JE V NAŠI OBČINI PREMALO. OTROCI SO SICER V DOBRIH ROKAH, Vendar so nekatere varstvene ustanove preobremenjene. Na sliki vidimo naše malčke pri zasluzenem popoldanskem počitku po trudapolni igri in obedu. Slika pa tudi pričča, da je prostora in postelj premalo

K A M

V PROSTEM ČASU?

Prav vsak ima svoje skrbi in probleme; rad bi jih rešil, rad bi jih pozabil. Če bi jih ne mogel rešiti, potem bi jih pač rad pozabil, kar pa tudi ni lahko. Da potem kar pa tudi ni lahko. Da potem mnogo ljudi išče pozabljenja v pijanosti, kartanju in posedanju po kavarnah, res ni nobena »pogrunta-cija«. Težje pa nas zadene to, da prav ista sredstva izbira naša mladina, in to ne za pozabljanje ne vem česa, ampak preprosto zato, da izpolni svoj čas. Res je že sedaj, še bolj pa bo pereče, ko bodo vsi prešli na 42-urni delavni teden. Kaj naj mladi človek, oziroma sploh naš občan, dela ob prostem času. Skoraj se mi ne zdi potrebno, da pri tem ne kaže pustiti, da bi na ta račun ljudje več delali nadurno ali honorarno. To bi bilo zlorabljanje skrbi družbe. Prosti čas se veča zato, da je možen čimboljši počitek in obnova psihičnih in fizičnih sil.

Toda kako uporabiti prosti čas? Se prav posebej razglabljajo o tem ameriški psihologi, kajti to vprašanje se je tam logično pojavilo najprej. Ugotavljajo, da je človek v mestu vedno bolj osamljen; čim večje je mesto, več ima možnosti za razno »zabavo«, kot so slabi filmi, kavarnarje, bari in »švercanje«, manj pa možnosti za res zdrav in uspešen počitek in obnavljanje delovnih sil. In potem mladi ljudje lažje najdejo slabo družbo in stopijo počasi na pot, ki se začne s posedanjem po kavarnah, nadaljuje z nadlegovanjem žensk, iskanjem pretepev... Kako lahko potem dela na svojem delovnem mestu? Kako je z njegovim zdravjem in smislom življenja?

Ob vsem tem se je prav v ZDA tudi rodila beseda rekreacija - razvedrilo. Ljudem je treba nuditi neko razvedrilo, ob katerem se bodo odpočili in obnavljali svoje izčrpane rezervoarje moči. To pa je bo kulturna in telesno-kulturna dejavnost.

Sopri je zdravilo za vse. Nekateri pravijo: delam ves dan trdo pri stroju, dvigam vreče cementa, kako naj popoldne še skačem. No pri stroju stojiš ves dan sključen; ali se ne bi popoldne zavrnil in dvignil glavo, ko boš odbil žogo pri odbojki? Ves dopoldan nosiš težke predmete - ali ne bi popoldne prijel kroglo za balinanje ali kegljanje? Verjetno bi, samo da bi imel kam iti! Nekaj je res: objektivno je še malo, ampak še bolj je res, da se zato ne zanimamo, da raje gremo v gostilno pa zabavljamo.

Da, če bi se res kdaj pogovarjali tudi v to smer, bi bilo marsikaj pomaganega; še več, če bi tudi kaj naredili! Namreč - ne rešili, ampak preprečili bi, da bi prišlo do marsikakega socialnega problema, pa naj bo to invalid dela ali brezdelnež ali pijanec.

DVE PLATI SOCIALNEGA PROBLEMA

Začelo se je verjetno že mnogo pred tem, toda začeva je prišla na dan šele, ko je morala posredovati Ljudska milica. Oče petčlanske družine, v kateri sta dva pastorka in en zakonski otrok, je neusmiljeno in brez pravega vzroka pretepel starejšega pastorka, s katerim je bil tudi sicer v stalnih sporih. Za Ljudsko milico je bilo to predvsem kršitev javnega reda in miru ali kaznivno dejanje zoper življenje in telo, toda uslužbenec postaje Ljudske milice so kaj kmalu sprevideli, da so vzroki tega delikta verjetno globlje narave: oče je kazal vse znake alkoholika, bil pa je tudi delovni invalid. Niso se zadovoljili samo s sodnikom za prekrške in s kaznovanjem, temveč so celotno zadevo po pametnem preudarku odstopili Zavodu za socialno delo.

Zavod je ubral socialnemu delu primerno pot. Povezal se je s socialnim delavcem v podjetju, v katerem je bil oče zaposlen. Pozanimal se je za vzroke delovne invalidnosti, življenjske in delovne pogoje, skratka, skušal je ugotoviti širšo anamnezo družinskih težav in obenem opozoril nanje tudi podjetje. Tedaj se je pokazalo, da je bil možak pred leti zaposlen v nekem manjšem podjetju, kjer je veljal za nevnestnega in zapitega delavca. Takrat se ni bil invalid, pač pa se je na poti v službo težje ponesrečil. Dal časa je bil nezmožen za delo, ko pa se je hotel vrniti na delo, podjetje ni pokazalo zanj zadosti razumevanja in ga je prepustilo v skrb zavodu za socialno zavarovanje. Temu zavodu je uspelo najti zaposlitev v njegovem zdajšnjem podjetju, ki

je pokazalo dobršno mero razumevanja in zaposlilo invalida na primernem delovnem mestu. V podjetju so z njegovim delom zadovoljni. Na delo hodi tizen. Njegova delovna okolica se sicer zaveda, da nosi v sebi težje duševno breme in da je hitro razdražljiv, zvedeli pa so tudi za njegovo surovost s starejšim pastorkom. Toda ko je hotel

socialni delavec v podjetju zaradi tega nanj vplivati, je vmes posegla invalidova žena in zahtevala, naj se socialni delavec ne vmešava, ker bi utegnili podobni posegi povzročiti v družini še večji nered. Zenska je bila zaskrbljena, da se mož od zdej ne bo več znašal samo nad starejšim pastorkom, ampak tudi nad njo. S tem se je krog zaključil.

Ta primer socialnega problema smo zbrali zato, ker je za naše razmere simpatičen in poučen. Iz primera je očitno, da marsikateri socialni problem ne spada samo na družbeno odgovornost, ker se pač v njem združujejo tako socialne krivice kot osebna neodgovornost. Podjetje, v katerem se je invalid ponesrečil, je res delavčevu invalidnost izkoristilo kot povod za odslopitev, zato pa drugo podjetje, ki je bilo pripravljeno delovati celo kot socialna ustanova, ni moglo rešiti problema do kraja.

Slehnri socialni problem družba lahko dokončno reši samo takrat, kadar tudi prizadete osebe pokažejo vsaj nekaj pripravljenosti, volje in tudi samozatajevanja.

7 USNjenih sukknjičev

Res, sedem jih je. Nekaj časa sede, nato stoji in zopet sede in čas mineva. Vmes govorijo, si odgovarjajo na vprašanja, se spogledujejo, mrmrajo, se obtožujejo in kažejo drug na drugega. Ure pa tečejo. Za njimi v dvorani sedi nekaj ljudi in oni poslušajo, kaj se tam dogaja. Oč časa do časa nekdo med poslušalci zahlipa, zasliši se stok težko zadržanega joka; drugim polizijo solze po licih. Pred njimi pa sedi senat, trojica, ki sprašuje, poslušajo in zapisuje, kaj povedo mladeniška usta...

Da, sodišče je to. Sedem mladih fantov izpoveduje svoje dogodivščne zadnjih mesecev. V dvorani sede njihovi starši, ki jim vedno znova silijo solze v oči, ko gledajo svoje sinove pred sodniki, tiste sinove, za katere so bili še pred kratkim pripravljani dati roko v ogenj, da so najboljši fantje, da so najbolj pošteni mladeniči. Sedaj pa...

In kaj so storili, da so se znašli na sodišču kot obtoženci?

Pred nekaj meseci so bili še vsi redno zaposleni, imeli so svoje dohodke. Potem pa se je začelo. Prvi je srečal drugega, drugi slučajno tretjega, tretji je spoznal četrtega itn. Kraj srečanja: juke box v Daj-Damu ali v kinu Union. Prvi sestanek - prva tatvina, drugi sestanek - druga tatvina, tretji sestanek... Z vsakim naslednjim sestankom je eden od mladeničev opustil redno delo - seveda, celo noč biti pokonci, pohajkovati iz lokala v lokal in zjutraj biti na delovnem mestu - vse to pač ne more iti. Po nekaj sestankih in nekaj nočnih podvigih so bili vsi brez dela. Biti lepo oblečen brez denarja ne gre, edini izhod so bile nadaljnje tatvine. Tako se je nadaljevalo nekaj mesecev, 22 ljubljanskih trgovin pa je bilo okradenih. Mladeniči so ukradeno blago

prodajali ali sami uporabljali in lepo živeli...

Toda prav ko so si že vsi »pre-skrbelli«
črne usnjene sukknjiče, so nekega dne miličniki zaprli prvega, drugi dan drugega, tretji dan... Sest mladeničev se je znašlo v zaporu. Sodišče pa je bilo neizprosno in neizprosno je ugotovilo resnico, da so v nekaj mesecih storili 55 manjših in 45 velikih tatvin z vlomi. In temu primerno je sodišče izreklo tudi kazni.

Med razglasitvijo kazni je bilo slišati: 5 let strogega zapora, 4 leta strogega zapora, 3 leta zapora itn. Mladeniči so onemeli. Tega res niso pričakovali. Kar šesdesletni so se. Saj so bili že večkrat pred sodiščem zaradi podobnih dejanj in vedno jim je sodnik le lepo govoril, jim prigovarjal, svetoval, opozarjal, niso pa bili še kaznovani. To je res, vendar so pozabljali, da jih je sodnik vsakokrat opozarjal, če se znova pojavijo pred sodi-

ščem, da ne bo nihče upošteval njihove mladosti in da bo šlo za res. Fantom pa lepe besede niso šle do srca, preslišali so nasvete in opozorila in zato so sedaj bili toliko bolj presenečeni nad izrečenimi kaznimi...

Fantje danes sede v zaporih in razmišljajo o svoji preteklosti, sedanjosti in prihodnosti. Kujejo sklepe in načrte. V deželo pa prihaja pomlad, vsak dan bolj zgodaj postje sonce tudi v njihove sobe in jim naznanja nov dan. Dnevi njihove mladosti pa nesišno tečejo... In z vsakim dnem mine dan njihovega življenja... Toda njihovo življenje ni enako življenju njihovih svobodnih vrstnikov, ki se vsak dan znova vesele radosti in uspehov, ki jim jih bo prinesel; njihovo življenje je iz dneva v dan enolično...

In zakaj mora tako biti, zakaj je njihovo življenje zaprt v ozek krog iz dneva v dan enakega dogajanja?... O tem je potrebno razmišljati... o tem že razmišljajo mladeniči v zaporu... in o tem moramo razmišljati tudi mi...

PRVI RAJONSKI ODBOR OF

Kmalu po okupaciji 11. aprila 1941 smo slišali, da zbira komunistična partija napredne sile ne glede na politično pripadnost, ki naj bi se združile ter dokazale okupatorju in vsemu svetu, da nismo narod brez časti in ponosa, da nismo narod pastirjev in balkanski barbari, kot nas je imenoval okupator. Že 27. aprila 1941 je komunistična partija sklicala sestanek zastopnikov partije, krščanskih socialistov, naprednih Sokolov in kulturnikov. Na tem sestanku so sprejeli skupni program ter dali novi organizaciji naziv Osvobodilna fronta slovenskega naroda, kar je ljudstvo okrajšalo v OF. Pri takratni politični razcepljenosti in zagrijenosti je bil to že velik uspeh, ki se ga je razveselili pretežni del našega naroda. Glavni cilj nove organizacije je bil boj za svobodo naroda, bot proti okupatorju.

V Mostah je takrat ilegalno delovala delovna in prekrajšana partijska organizacija. Sekretar je bil Ivan Osenjak iz Zelenice, vidnejši člani pa (pred odhodom v partizane oziroma na druge funkcije) Lojze Nussdorfer, Luka Leskovšek, Angela Ocep, Milan Cesnik, Vili Supan, Lado in Jože Stopar in številni drugi. Telovadno društvo Sokol v Mostah je

zvečer v delavnici tesarskega mojstra Pavla Pavčiča na Zaloški cesti 101. Tega sestanka so se udeležili zastopniki že omenjenih treh skupin. Komunistično partijo so zastopali Ivan Osenjak, ki je sestanku tudi predsedoval, Lojze Nussdorfer in Ivan Bratko, krščanske socialiste je predstavljal Anton Marinček, Sokole pa Ludvik Jezeršek, Franc Zidan, Pavel Pavčič in njegova sinova, Jernej Korenčan, Franc Batista, Janez Rupnik in jaz. Izbran je bil rajonski odbor OF Moste; predsednik je bil Ivan Osenjak, sekretar Ivan Bratko, Narodno zaščito je vodil Lojze Nussdorfer, člani pa so bili: Ludvik Jezeršek, Jože Stopar, Anton Marinček, Pavel Pavčič, Franc Batista, Franc Zidan in podpisani. Na tem sestanku smo se dogovorili o našem nadaljnjem skupnem delu po enotnih smernicah. Izbran je bil tudi izvršni odbor, in sicer za sekretarja Ivan Bratko, za člana pa Anton Marinček in jaz. Na tem sestanku so bili postavljeni temelji za nadaljnje delo. To je bil — če se ne motim — prvi rajonski odbor OF v Ljubljani.

Po tem sestanku se je delo v OF v Mostah razmahnilo. Prebivalstvo je bilo v zelo kratkem času seznanjeno s pro-

lo dan za dnevno tudi s prižnic, ki jih je duhovščina izrabljala za politične, protinardne namene. Poslušalcem so slikali in najgrozljivejših barvah razmere, ki bodo nastale, če zmaga »brezbožni« komunisti. Danes po 20 letih pa lahko vidijo, da jih v socializmu nikdo ne goni iz cerkva.

Takoj po ustanovitvi je OF uvedla »narodni davek«, ki so ga mesečno plačevali člani po svojih zmogljivosti. Najvišji znesek je bil v rajonu Moste vplačan meseca junija 1942, in sicer 42.921 lir. Ti zneski se danes morda zde komu nizki, upoštevati pa moramo, da je znašala v tistem času plača delavca-uslužbenca mesečno 600 do 1200 lir. Ta prispevek si je moral odtrgati od ust v pretežni večini naš mali človek z najnižjimi prejemki, saj imovitejših, ki so plačevali ta davek, ni bilo veliko. Rajonski odbor OF Moste je v začetku leta 1943 ustanovil finančno komisijo, ki naj bi pri članih, posebno imovitejših, skušala dobiti posojila za potrebe naše partizanske vojske. Predsednik te komisije sem bil podpisani, člana pa Ivan Kreačič in Vinčo Križaj. S posebno visokimi številkami se ta komisija iz že navedenih razlogov sicer ni mogla pohvaliti. Zelo malo je bilo namreč v rajonu naših pristašev, ki bi mogli od svojih skromnih prejemkov živovati poleg mesečnega davka še za posojilo. Vendar pa vplačani zneski posojila delajo čast našim zavednim članom.

Se nekaj statističnih podatkov o rajonskem odboru OF Moste. Od ustanovitve do osvoboditve je bilo v tem odboru izmenoma (po nepopolnih podatkih, ki se mi jih je posrečilo zbrati) 60 odbornikov, in sicer 34 moških in 26 žensk. V začetku so bili v odboru sami moški, proti koncu pa skoro same ženske. Od teh odbornikov jih je 20 odšlo v partizane; od njih je eden padel, 26 pa je bilo aretiranih in odvedenih v internacijo, kjer so 3 umrli. Le 3 tovarišice iz odbora so se izognile aretaciji. Za 11 odbornikov nimamo podatkov, ker so bili dodeljeni iz drugih rajonov. Povprečno je imel odbor 9 članov. Deloval je 47 mesecev. Povprečno je bil torej odbor zaradi aretacij in odhoda v partizane vsakih 5 mesecev v celoti izmenjen. »Rotacija« je bila torej zelo živahna. Sam sem bil v odboru od ustanovitve do aretacije 2. februarja 1944.

Rajonski odbor OF Moste je eden od redkih odborov, ki je ohranil vse podatke o gibanju odborov po ulicah in tovarnah, o številu vplačnikov narodnega davka v posameznih odborih in mesecih, o številu podpisancev v posameznih mesecih od decembra 1941 do oktobra 1943. Te podatke sem hranil v steklenici, zakopani na vrtu. Sedaj jih hrani muzej NOB v Ljubljani.

Iz vsega tega se vidi, da je prebivalstvo Most v najtežjem času naše zgodovine našlo svoje pravo mesto in da je prispevalo svoj delež k zmagi nad fašizmom in nacizmom, ki sta imela namen naš narod zbrisati z zemlje, in da je na ta delež lahko ponosno.

Martin Perme

SE ENKRAT »KAJ STORITI?«

V zadnji številki Moščanske skupnosti je v rubriki Občani pišejo neznan pisec iz Stajp z notico Kaj storiti opozoril na problem družine z 8 ali 9 otroki, kjer je oče pijanec, ki vso svojo plačo zapije, mati pa mora noditi v službo, da lahko preživlja otroke. Omenjeno aružno zavod za socialno delo Ljubljana Moste-Polje obravnava nepretrgoma že od 7. junija 1962 dalje. Družino smo pričeli obravnavati zaradi vzgojne ogroženosti otrok. Dejansko je oče kronični alkoholik, kot tak se za vzgojo otrok ne zanima in s svojim ponašanjem, govorjenjem in celotnim načinom življenja vpliva vzgojno negativno na otroke. Otrok je res v družini devet, najmlajšemu je sedem let in pol, dva od otrok pa sta že reano zaposlena in po svojih močeh prispevata k preživljanju družine.

Pisec pisma se na koncu sprasuje, kaj menijo o tem primeru naše organizacije: DPM, SZDL, RK, kaj menijo o tem sosedje, ali se jim nič ne snujajo otroci in mati, ali se ne da tukaj pomagati, toliko organov in organizacij imamo, pa vendar dopuščamo, da se dogajajo take stvari...? Dejstvo je, da v tem in podobnih primerih organizacije in sosedje pri najpogostejši volji ne morejo mnogo storiti, ne morejo računati skoraj na noben uspeh. Edino, kar lahko največkrat storijo, je to, da na problem opozorijo pristojne organe.

Oče omenjene družine je potreben zdravljena proti alkoholizmu, in to v bolnišnici, kajti amouantno obravnavanje primera spravo njegove visoke stopnje alkoholne zasvojenosti in lastne nevednosti za svoj položaj ne prihaja v poštev. Možno je pravzaprav uporabiti le prisilen ukrep obveznega zdravljenja, ki pa ga lahko izreče le sodišče hkrati z izrekom kazni za kaznivo dejanje zanemarjanja družine po členu 196 kazenskega zakonika. Problem omenjene družine je na našo prošnjo obravnavala pristojna postaja LM in nam v svojem obširnem poročilu sporočila, da ni nobene podlage, da bi očeta omenjene družine prijavitelj javnemu tožilstvu zaradi kaznivega dejanja po členu 196. Glede prispevanja večjega zneska kot doslej k preživljanju družine s strani očeta pa ima mati edino možnost, da se obrne na sodišče in tam uveljavi pravico do preživnine za otroke. Drugega organa ali organizacije, ki bi očeta prisilili na plačevanje preživnine — razen sodišča — pač ni.

Iz vsega tega je razvidno, da je problem omenjene družine našemu zavodu poznan in da problem obravnavamo in rešujemo v mejah možnosti. Oče je bil že večkrat pri nas na razgovoru (nazadnje 11. marca 1964), vendar o doseženih uspehih še ne moremo govoriti, kolikor jih bomo sploh lahko dosegli. Očeta predvsem usmerjamo na drugačen način življenja in za skrb za družino. Dejstvo je, da je reševanje take problematike — alkoholizma, ki je na območju naše občine zelo obsežno in v stalnem porastu — kar najbolj težavno in dolgotrajno in uspehi, če so sploh doseženi, so skoraj vedno dvomljive vrednosti. Naj ponovimo že večkrat ugotovljeno dejstvo, da je alkoholizem v naši družbi resen problem in bo vedno resnejši z vedno težjimi posledicami, če ne bo družba pričela problema zavzeteje reševati kot doslej.

Zavod za socialno delo Ljubljana Moste-Polje

Občani pišejo...

TOVARIS UREDNIK!

V članku »Beseda o vsebinskih problemih statuta« je med drugim navedeno, da je v podjetju Izolit sistem delitve in nagrajevanja neizdelan in da temelji nagrajevanje po delu na osnovnem urnem načetu. Ta trditev ne drži, ker ima Izolit že od leta 1961 dalje izdelan in s pravilnikom o delitvi osebnih dohodkov urejen sistem delitve osebnih dohodkov. Na osnovi določil tega pravilnika so prav vsi delavci v podjetju nagradieni po doseženih delovnih uspehih, ne pa po urnem načetu, kot piše v citiranem članku. Za večino delovnih mest ugotavljamo delovne uspehe po DIN normah za izolacijska dela. Člani delovne skupnosti, ki delajo na teh delovnih mestih, prejemajo osebne dohodke v sorazmerju z učinkom, ki ga dosežejo. To načelo izvajamo v podjetju dosledno tudi v primerih, ko posamezniki za 50% presežejo določene norme. Na ostalih delovnih mestih (v strokovnih službah podjetja), kjer delovnega uspeha posameznikov ni mogoče ugotavljati z normami, pa določimo visino osebnih dohodkov po povprečno doseženem delovnem uspehu. Od skupnega dela strokovnih služb (komercialne, gospodarske in tehnične službe) namreč zavisi uspešno poslovanje podjetja kot celote.

Prav tako je v članku netočno navedeno, da podjetje nima ekonomskih enot in da sploh ne predvideva sistema decentralizacije. Že doslej so bile v podjetju organizirane montažne enote, ki so dejansko ekonomske enote. Tudi osnutek statuta, ki ga je že sprejela komisija za pregled statuta pri občinski skupščini Ljubljana Moste-Polje, predvideva montažne enote kot osnovne delovne enote podjetja. Osnutek določa področje montažnih enot in pristojnost zbora montažnih enot, ki ga sestavljajo vsi delavci montažne enote. Te pristojnosti so zelo široke in se tičejo poslovanja montažne enote in vseh medsebojnih odnosov med delavci montažne enote.

Tovariš urednik! Ob koncu vas še vabimo, da se ob priliki zglasite pri nas in se seznanite s problematiko našega podjetja.

Direktor A. Namul

ODGOVOR UREDNISTVA!

Upam, da niste hoteli z vašim odgovorom razviti polemike, tako kot tudi mi nismo hoteli z »besedo o vsebinskih problemih statuta« s prstom kazati na nekatere delovne organizacije, ki nimajo dobrih statuta. Statutov, h katerim ne bi imela ta ali ona komisija kritičnih pripomb, v naših podjetjih ni! Z omenjenim člankom torej nismo hoteli zmanjševati vaših uspehov in naporov, zlasti ne zato, ker vemo, da imate zaradi razdrobljenosti podjetja svojevrstne težave, ki zahtevajo toliko več iznajdljivosti in študija pri izdelavi statuta, uvedbi 42-urnega delovnega tedna, delitve dohodka itn.

Pri pisanju članka smo se naslonili na analizo in zapisnik komisije občinskega komiteja ZKS, h katerima tudi vaša osnovna organizacija ni dala nikakih pripomb. Iz tega je torej sklepati, da so se komunisti v vašem podjetju s tem strinjali ali pa o tem niso razpravljali. Prepričani pa smo, da boste sprejeli statut, ki bo ustrezal vašemu kolektivu. Uredništvo

skuzi čas

imelo pred razpustitvijo 1941. leta 250 članov in članic. Zadnji starosta je bil Andrej Šturm iz Ribniške ulice, predstavnik krščanskih socialistov pa je bil Anton Marinček z Zaloške ul. 15. Vse te organizacije so se odločile za sodelovanje v OF. Kmalu po ustanovnem sestanku je bil po partijski liniji poslan v Moste Ivan Bratko-Janez, ki je vodil priprave za ustanovitev OF.

V mesecu maju 1941 smo pričeli zbirati oziroma pridobivati člane za OF, in sicer sprva le znotraj posameznih organizacij. Razumljivo je, da so bili člani partijske organizacije prvi pri tem delu. S člani Sokola je s tem namenom navezal stike Anton Marinček, in to preko Naceta Novaka iz Ribniške ulice. Ta je Marinčka vpeljal pri starostu Andreju Šturm, ki se je takoj navdušil za program OF, četudi je bil bolan in priklenjen na posteljico. Z osebnimi stiki smo nato »tipali« člane in jih pridobivali za OF. Lahko rečem, da so se skoro vsi člani, z zelo redkimi izjemami, vključili v OF. O številu krščanskih socialistov nismo imeli podatkov. Ker pa smo jih kot take poznali, so bili vsi zelo agilni in delavni. Seveda bi to pridobivanje ne bilo množično, če bi se omejili samo na navedene organizacije. Člani teh organizacij so bili le kvas pri pridobivanju novih članov. Vse to delo je bilo seveda strogo zaupno in oprežno.

V začetku junija 1941 je partijska organizacija v Mostah sklicala ustanovni sestanek OF za rajon Moste. Sestanek je bil

gramom OF in lahko trdimo, da ga je v veliki večini sprejelo za svojega.

Rajonski odbor se je sestajal v gostilni Prijatelj v sedanji Partizanski ulici, pri Šturmovi v Ribniški ulici, pri Avgustu Kregarju na Zaloški cesti, Ludviku Jezeršku v Povšetovi ul., krojaču Mestinsku v Ljubljanski 17 a, pri meni v Okliškega ulici in še pri mnogih drugih tovariših, ki pa se jih več ne spominjam. Večkrat so bile seje tudi izven rajona. Seje so bile najmanj enkrat, po potrebi tudi večkrat na mesec.

Prvo veliko delo rajonskega odbora je bilo organiziranje uličnih odborov in odborov OF po tovarnah. Do oktobra 1941 je bilo ustanovljenih že 44 uličnih odborov in odborov v vseh tovarnah. V tem času je bilo ustanovljenih tudi 7 kvartirnih odborov OF, in sicer: Nove Jarše in Tomačevo, Zelena jama, Stari Vodmat, Novi Vodmat, Moste vzhodno od današnje Proletarske ul., Kodeljevo in Štepanja vas z Gmajno, Zgornjo in Spodnjo Hrušico in Fužinami.

Največ uličnih odborov OF je bilo v juniju 1942, in sicer 98. Po tovarnah pa je bilo v istem času naslednje število odborov: v Saturnusu 9, v Pletenici 5, v Kemični tovarni 4, v Tovarni kleja 3, v Kolinski tovarni 2, v Oljarni, tiskarni Tuma in Zmaju pa po 1.

Iz tega se vidi, kako množično je bilo osvobodilno gibanje v Mostah. Sodelovalo je z malimi izjemami skoro vse prebivalstvo. Proti temu gibanju je vodil okupator brezbožni boj, proti njemu je grme-

Ne živimo samo od kruha!

Pred kratkim smo dobili v Mostah prvi obrat družbene prehrane odprtega tipa. Hrana v tem obratu je količinsko zadostna, tudi njena kvaliteta ni slaba in cene so zmerne, zato po tej plati ne bi bila umestna kritika. Prigovor zaslužijo predvsem prostori v bivši go-

stilni, ki so sicer na novo preurejeni, vendar delavcem ne nudijo niti malo tiste domačnosti, kakršna je človeku potrebna vsaj med kosilom. Vse je nekako kovinsko in hladno, čeprav bi že nekaj primernih slik in morda še kaka cvetlica ustvarila drugačno vzdušje.

GEOGRAFSKI KROZEK

VI. gimnazije obiskuje 30 do 50 dijakov in je eden izmed najbolj obiskovanih. Njegova glavna naloga je prirejanje predavanj, ki jih imajo največkrat dijaki sami. Pretežno so to vtisi s potovanj, spremljani z diapozitivi ali celo s filmi.

Janez Virant,

MOŠČANSKA SKUPNOST

kronika

PRIZNANJE DELOVNEMU KOLEKTIVU SAP

Podjetje SAP je nedavno tega z brezplačno vožnjo omogočilo obisk partizanskega kraja Vojsko polnemu avtobusu dijakov srednje tehniške šole v Ljubljani. Obisk je bil zvezan s kulturnim sporedom za tamkajšnje prebivalce in z ogledom partizanskih postojank v okolici Vojskega. Delovnemu kolektivu SAP za tovariško pomoč vse priznanje.

KULTURNIKI V SATURNUSU

Dramska skupina v Saturnusu (vodi jo Marjan Brejč) je uprizorila za dan žena skeč Mihec se ženi. Člani kolektiva so bili z igro zelo zadovoljni in si takih in podobnih prireditelj še žele. Istočasno pa pozivajo organizatorji te prireditve ljubitelje dramatike, da tudi oni sodelujejo v dramski skupini. Sindikalna podružnica bo tudi naprej — kot je že ob pripravah za to igro — pomagala članom pri njihovem kulturnem delovanju.

SVOBODA MOSTE

O tem društvu že več časa ni bilo slišati ničesar, oziroma so se širili nič kaj razveseljivi glasovi. Kot glavni vzrok nedelavnosti so Svobodarji iz Most in Zelene jame navajali pomanjkanje prostorov. No, sedaj kaže, da bo to vsaj delno rešeno: od aprila dalje bodo imeli Svobodarji zopet na voljo nekajkrat tedensko ob večerih spodnjo dvorano v Titovem domu brez ropota nad glavo in upati je, da bomo o Svobodi Moste kaj kmalu lahko zapisali kaj vzpodbudnejšega.

PROSLAVA V SOSTREM

Pravila zveze pionirjev označujejo med drugimi prazniki, ki naj jih praznujejo pionirji, tudi 8. marec — dan žena.

Klub mladih je s povezavo tukajšnje šole pripravil proslavo, na kateri so celo s kratkimi filmi pojasnili pomen naših žena v vsem družbenem življenju. Mamice-žene so pionirji razveselili s svojimi točkami.

Karmar

NOVE KNJIGE V LK MOSTE od 15. II. do 15. III. 1964

Baštovano magare
Matej Bor: Gazimo, gazimo
Ciciban bere
Charles Dickens: Mala Dorritova
Divlji labudovi
Olav Duun: Ljudje z Juvike, I. in II. del
Dve mazge
Marta Grom: Izpoved žene
Thomas Hardy: Zupan v Casterbridgeu
Hans Kades: Lažni zdravnik
Miško Kranjec: Bele so vse polti I., II., III. del
Mihailo Lalić: Hajka
Lav i miš
Lisica i jarac
Desanka Maksimović: Nahod v živalskem vrtu
Vera Panova: Serjoža
Razgledi v književnosti 1918 — 1941
Smiljan Rozman: Družina
Ružno pače
Tone Seliskar: Otroci partizanskega rodu
Slon i seljak
Črtomir Šinkovec: Oblaki nad sončno deželo
Vuk i pas
Zašto je leopard pegav
Zašto kit ima usko grlo
Zašto nosorog ima hrpavo kožo
Zaba i vo

GIBANJE PREBIVALSTVA

Od 15. februarja do 15. marca se je preselilo v območje matičnega urada Moste 173 ljudi (86 moških in 87 žensk), izselilo pa 110 (56 + 54) ljudi. Zivorajenih je bilo 32 otrok (19 + 13), umrlo pa je 11 občanov (6 + 5). Matični urad Polje: rojenih 27 (11 + 16), umrlo 14 (9 + 5). Število prebivalstva torej: Moste 21.425 (10.038 + 7.319) in Dolsko: 1.408 (679 + 11.387), Polje: 14.005 (6.686 + 729); skupaj v občini: 36.838 (17.403 + 19.435).

SPET ISKRICE

Pionirji osn. š. Ketteja in Murna so izdali že 2. letošnje številko svojega glasila. Vrste se bolj ali manj uspeli in zanimivi sestavki v nevezani in vezani besedi. Zelo uspele so ilustracije. Celotna številka sicer ne dosega prve glade izpikov, čutiti je tudi pomanjkanje vednosti in tehtnosti prispev-sodelavcev iz zadnjih dveh letnikov, vendar je za vsemi temi in takimi pomanjkljivostmi toliko dobre volje, poštenih prizadevanj in poštovanja, da velja nasploh pionirjem reči samo: sodelujte, pripovedujte in izpovedujte, saj je taka oblika tudi del vašega vsakdanjega življenja.

UMRL JE NAJSTAREJŠI OBČAN

Dne 14. marca je umrl Anton Hlebs iz Zg. Hrušice. Rojen je bil 14. septembra in je torej dopolnil 101 leto in pol. Imel je devet otrok, njegov najstarejši sin je star sedaj 65 let, najmlajša hči pa 50. Vse-skozi zdrav ni ne kadil ne pal. Iskrenim sožaljem se pridru-žuje tudi uredništvo Msk.

NOVO: VODJA PRAKTIČNEGA POUKA

Ze nekaj mesecev je odprto obratu papirnice Vevče-Med-novo delovno mesto v vevškem vode. Njegova skrb je posve-čena predvsem novincem, pa tudi drugim, saj je iz dneva v vega, s čimer naj bodo seznan-dan v vsaki stroki dovolj no-njeni vsi — tudi kvalificirani strokovnjaki. Kaže, da se pa-pirničarji vedno resneje sp-prijemajo z izobrazbo in vzgo-jo kadrov kot enega od najbi-stvenjših problemov sedanje stopnje razvoja naše skupno-sti.

ŠTIPENDIJE V SATURNUSU

UO v Saturnusu je potrdil predlog CKK za dodelitev št-ipendij. Zanje bodo porabili 4,5 milijona letno. Poleg teh bodo razpisane tudi stipendije za višje letniške strojne fakultete. Enemu članu kolektiva je odo-breno šolanje na višji šoli za varnostne tehnike, vsem član-om kolektiva, ki obiskujejo ostale šole, pa bo povrnjena polovica stroškov za šolanje.

SODELOVANJE

Saturnus bo v okviru poslov-nega sodelovanja s podjetjem

VEVČE: PREDLOG REZERVNEGA SKLADA OSEBNIH DOHODKOV

Po lanski ukinitvi rezervne-ga sklada osebnih dohodkov so v vevškem obratu papirnice Vevče-Medvode spoznali, da predlagajo: če znaša dosežena tak sklad le velja imeti in vsota osebnih dohodkov za znižanje stroškov LC po poslovnih enotah do 5 milijon-ov, gre v rezervni sklad OD 20 % vsote; od 5—10 milijonov 30 % vsote, od 10—15 milijon-ov 40 % in nad 15 milijonov 50 % vsote. Ko je dosežena ta vsota, se preneha odvajati v re-zervni sklad, ne glede na do-seženi rezultat. Ob koncu leta leto, če DS ne sklene drugače, se sklad prenese v naslednje O uporabi sklada med letom odloča ODS v poslovni enoti. Sklad lahko seveda uporablja-ODS. Ta predpis bo lahko po-jo tudi EE, odloča pa o tem zitižno vplival na uravnoveše-nje mesečnih prejemkov.

PROIZVODNI NAČRT V SATURNUSU

ODS v Saturnusu sporoča, da bo znašal proizvodni načrt za leto 1964 9.320 ton predelane pločevine v skupni vrednosti 8.085.089.000 dinarjev.

POSVETOVANJE O KULTURI

Pred dnevi je bila na občin-skem komiteju ZK razširjena seja sekretariata Ob. komiteja bod in PD naše občine. Vid-ZK in predsedstva sveta Svo-nejši politični ni kulturni de-lavci sio razpravljali o kulturni problematiki v občini v luči IV. kongresa zveze Svobod in PD Slovenije. Ker je bilo na tem sestanku sproženih mnogo bogatih in tehtnih misli, bomo ob tej razširjeni seji kaj več pisali prihodnjič.

DVOBOJ V ZNANJU PRED-METOV

Mladinska organizacija, ki zajema na osnovni šoli Sostro le osma razreda, ne spi. Poleg ostalih obveznosti so mladinci pred kratkim organizirali medrazredno tekmovanje v znanju učnih predmetov. Učenci obeh osmih razredov so bili razdeljeni po trije v skupino. Učitelji so sestavili po 6 vprašanj iz vsakega predmeta. Dvoboj se je končal z zmago 12. točk 8. b raz-reda. Povratni dvoboj bomo imeli še ta mesec.

Karmar

Več razumevanja za organizacije tehnične dejavnosti

Društvo Ljudske tehnike Sneberje-Zadobrova je na zad-njem občnem zboru praznova-lo tudi 10-letnico svojega ob-stoja. Člani so pregledali svoje delo za celo obdobje. Skozi vrsto težav, ki jih je imelo društvo, so bila poročila dokaj pestra. Razne krožke (mode-larske, brogarske, radioama-terške, likovne in fotoamater-ske) je obiskovalo več kot 300 pionirjev, mladine in odraslih. Imeli so 3 razstave, več kot 200-krat so ozvočili razne pri-reditve in proslave. Organizir-ali so folklorno skupino, ki je bila precej kvalitetna, žal pa se je pre malo pokazala javno-sti, saj je imela samo 3 javne nastope, ker ni bilo mogoče dobiti stalnega harmonikarja.

Kljub težavam pa je bilo društvo vseh 10 let aktivno. Pri tem velja celo podčrtati, da so si člani društva sami zgradili prostore. Zato menijo, da ni utemeljena misel, češ da bo moralo društvo plačevati najemnino po 110 din od m² kot vsi ostali koristniki za-družnega doma, posebno še za-to, ker se bavijo z družbi ko-ristno dejavnostjo in nimajo svojih dohodkov.

Po izérpnem poročilu pred-

Aprila v kinu Triglav

Od 1.—2. francoski film DOBRA LEKCIJA;
od 3.—5. ameriški film NA DIVJI ZAHOD;
od 6.—7. sovjetski barvni film PRAVLJICA O SIBIRSKI DEZELI;
od 8.—10. italijanski barvni CS film LJUBIM, LJUBIŠ;
od 11.—13. ameriški barvni CS film BUTTERFIELD 8;
od 14.—16. ameriški CS film ALI LJUBITE BRAHMSA;
od 17.—19. ameriški film SABRINA;
od 20.—21. domači barvni CS film OBRAČUN (Kapetan Leši II. del);
od 22.—23. nemški film PONAREJEVALEC IZ LONDO-NA;
od 24.—26. ameriški barvni CS film PRIGODE MLADE-GA CLOVEKA;
od 27.—28. nemški film TUDI TO SE IMENUJE ŽIVLJE-NJE in
od 29.—30. domači film KMETJE.

MAJSKI PIKNIK IN TABOR NAŠIH FERIALCEV

Podpredsednik izvršnega od-bora Počitniške zveze naše ob-čine Milan Drakulić (tehnik iz Saturnusa) je povedal, da bodo za dan mladosti organizirali »majski piknik« v športnem parku na Kodeljevem. V pe-strem programu, ki ga že pri-pravljajo, bo sodelovalo precej članov Počitniške zveze iz Most in nekaj gostov. V krat-kem bodo izdelali podroben načrt za to večdnevno akcijo.

Na zadnjem skupnem se-stanku vodstev Počitniške skupnosti in Počitniške zveze so sklenili, da bodo letos pole-ti postavili tabor v bližini doma v Bohinju. S petnajstimi šotori bodo omogočili v eni iz-meni tridesetim mladim občanom letovanje v Bohinju. Cena nočnine bo okrog 80 dinarjev, prehrana pa bo v domu Počit-niške skupnosti. Po dogovoru bosta tabor izmenično uporab-ljali obe organizaciji.

Priprave na široko zbiralno akcijo za razširitev poslova-nja izposojevalnice počitniške opreme bodo v kratkem kon-čane. Moščanski ferialci potre-bujejo okrog pol milijona di-narjev, da bi lahko uvedli red-no izposojanje počitniške opre-me — od šotorov pa do smučí.

SATURNUS — STANOVANJA

V Saturnusu so pripravljene stanovanj. Interesenti bi sode-namensko varčevati za gradnjo lovali z 20-procentno lastno udeležbo, podjetje s 30 (in več v dobro lastne udeležbe) %, hiš pa s 50 %. Tako bi intere-sklad za zidanje stanovanjskih senti lahko čimprej prišli do tega osnovnega elementa oseb-nega standarda.

GLASBENA DEJAVNOST NA VI. GIMNAZIJI

Sredi 20. stoletja, natančneje 27. septembra 1963, se je na pobudo nekoga iz 3. a naše šole ustanovil dixie-land ansam-bel. Ker gimnazija ne premore vseh vrst glasbenikov, smo ne-katere poklicali od zunaj in si-cer kar na telefonsko številko 08 (informacije in ostalo). Teh-nične možnosti imamo, manj-ka nam le papir. Kot vsi ve-ste, je mogoče partiture pisati na notni papir, zvezek z di-xie-land ali podobnimi deli pa stane 2500 din. Ta zgoraj na-vedeni ansambel je do sedaj igral na 4 plesnih prireditvah in pobral ubogim prirediteljem 60.000 din. To je zelo malo, če pogledamo na današnje rast cen (tudi mesnih). Za igranje na plesih dobijo mnogo po-nudb, če pa slučajno kdo ve, kje bi ta ansambel še rabili, naj sporoči na že navedeni na-slov.

Član ansambla

SAP: NOVOGRADNJE

Letos bodo v avtobusnem in transportnem podjetju SAP pričeli graditi upravno poslop-je, obrat družbene prehrane in avtoličarsko delavnico. V Liti-ji bodo zgradili novo poslopje, ker bo treba sedanjega zaradi rekonstrukcije podreti; podob-no bodo storili tudi v obratu Brežice.

NOV OFFSET STROJ V MOSTAH

Pred nedavnim so v litogra-fiji obrata Jugoreklam Pod je-žami 9 dobili nov offset ti-skarski stroj. Podjetje ga je uvozilo iz Vzhodne Nemčije in je veljal okrog 25 milijonov. V kratkem ga bodo vključili v poskusno proizvodnjo; stroj Planeta H-E-0-2 bo po načrtih za 60 odstotkov dvignil proiz-vodnjo etiket, emblemov in nalepk.

NOV SAMSKI DOM

Gradbeno podjetje Obnova je ob Pokopališki ulici pričelo graditi samski dom s 400 leži-šči. Predvidevajo, da bodo le-tos dogradili dve nadstropji, v prihodnjem letu pa se bo vanj vselilo 400 gradbenih delavcev. S tem bo Obnova v glavnem rešila stanovanjsko problema-tiko svojih zaposlenih.

SEMINAR POČITNIŠKE ZVEZE

Moščanski ferialci bodo or-ganizirali seminar za vodstva osnovnih organizacij — družin sredi marca v saturnuškem počitniškem domu v Kranjski gori. Organizatorji so zagoto-vili dobre predavatelje, ki bo-do seznanili udeležence s splošno dejavnostjo te mladinske turistične organizacije. V glavnem pa se bodo člani in bodoči voditelji družin sezna-nili s praktičnimi napotki za širjenje organizacije ter orga-nizacijo izletov, pohodov in potovanj.

Stefan Matko

Sostrški skakalci

Sostrški smučarji-skakalci so se posebno razveselili povernega snega. Njihovo delo in ponos — 20-metrski skakalci — je zopet oživila. Vsako popoldne se zbere nad 10 navdušenih skakalcev, ki se brez strahu drug za drugim spuščajo po zaletišču. Kljub temu, da trenirajo brez trenerja, so postavili lepe dolžine in tudi za slog ni mogoče trditi, da je slab. Rekord skakalnice 21 m je postavil učenc 7. razreda Pavel Remc. Ostali pionirji se trudijo, da bi dosegli čim daljše skoke in porušili rekord.

Naši pionirji pa so tudi tekmovalci. Samoiniciativno so organizirali že tri tekmovanja, katerih se je udeležilo po 20 skakalcev. Preko 200 ljudi, ki so si tekmo ogledali, je bilo navdušenih in ponosnih na svoje pionirje. Zaželeli so jim svojih uspehov in mnogo trdnih volje. Mladi skakalci upajo, da jim bo prihodnje zimo priskočila na pomoč občina in jim dokončno pomagala urediti njihov ponos in trud — 20-metrski skakalci.

Karmar

KOŠARKA NA GR

V zimski mladinski košarkarski ligi na GR bosta na prvih mestih dve ekipi iz Most. Tako Zelena jama kot Slovan sta še ostala neporažena, pri tem pa sta že premagala oba glavnega nasprotnika: Olimpijo. Tako jima ostaneta do zaključka tekmovanja le še dve srečanja, od katerih je eno medsebojno in bo odločalo o prvem mestu.

POMLAD NA NAŠIH IGRIŠČIH

NADALJEVANJE S 1. STR.

Tehnični sekretar kluba Tone Lokar, nam je povedal tudi nekaj novic: treninge vodi sedaj Janez Wallas, ki je prišel pred kratkim iz vojske, dobili pa so tudi nekaj okrepitev, in sicer: Marko Sok (ASK Tivoli), Marjan Rus (Triglav Kranj), Tone Zidanik (Maribor) in Janez Jeraj (Medvode).

Zelja je osvojiti 8. mesto, to pomeni, da bi ostali v ligi. To sedaj že 5 let ni uspelo nobenemu moštvu, ki je prišlo na novo. Zato bi bilo treba pustiti za seboj 2 moštvi. Eno naj bi bilo Split, za drugo pa še ni »odločeno«. Pozabiti ne smemo le to, da je šel Djurić v vojsko — in on je bil steber Radniškega.

Ali bodo tudi članice Slovana v zvezni ligi, bomo vedeli šele 11. aprila. Ekipa igra takrat drugo kvalifikacijsko tekmo z Mladostjo v Ljubljani (prvo 4. aprila v Zagrebu). Že prej močna ekipa pomeni sedaj z izjemo igralke Olimpije slovensko reprezentanco. Kot take pa imajo precej možnosti za zvezno ligo, posebno še ker pridno trenirajo do 4-krat tedensko.

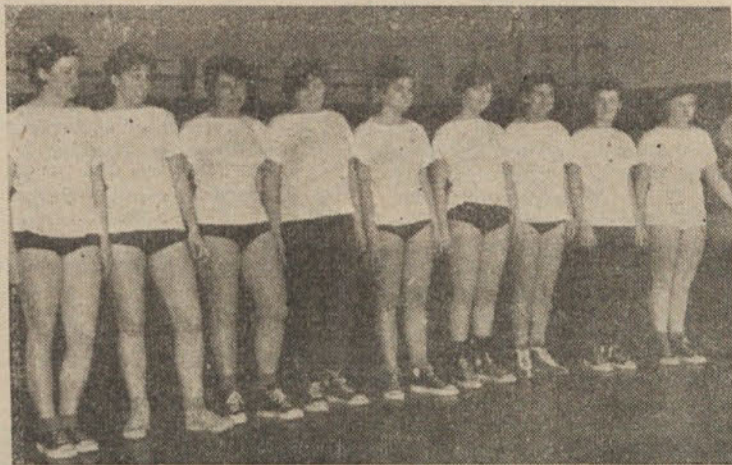
Predsednik rokometišev Marjan Pičulin je nekam boljše volje. Sicer fantje spomladi še ne bodo mogli ujeti Rudarja, bo pa ekipa pripravljena v jeseni. Sicer gre v vojsko Kunej, toda vrnili se je Janez Virk, v juniju pride Šturm, verjetno v

decembru pa še Zmuc. Tudi pri rokometiših je nov trener, in sicer Janez Virk, ki je svojo ekipo že pomladil z dvema perspektivnima mladincema: Šošaričem in Fernetičem. Pomlad bo torej pokazala, kaj lahko pričakujemo jeseni.

Dekleta bodo kar gotovo zopet prva in zopet bomo imeli priložnost, da ugotovljamo, kako neprimeren sistem so kvalifikacije in kako nimamo sreče v tem. Sicer pa vsako leto upamo, da bo bolje. Trener Češnjovar misli, da bi ekipa, ki je bila lansko leto pomlajena, letos že lahko pokazala kaj več.

Da stari klub vratarju Olimpije Žabjeku ni samo preteklost, nam je pokazal zadnji razgovor z njim. Tako je zainteresiran za napredek svojega matičnega kluba, da smo sklenili napisati kar njegovo mnenje.

»Igralcev je dovolj in to res kvalitetnih. Tako sta priin Klavs, od Ljubljane Ugrešla od Odred-Krima Regalli novič, iz vojske bivši Olimpijin vratar Novak in končno bivši igralci II. zvezne lige Velkavrh, Baljželj in Nikič. Sicer ta pomeni skoraj novo moštvo, vendar menim, da bi še več koristil resen trening. Vsi imajo premalo kondicije, na treningih so pa premalo resni. Rad bi rekel to: Še tako dobri igralci lahko le ob dobremu treningu nekaj dosežejo! No, vseeno mislim, da bo Slovan igral precej pomembno vlogo v slovenski ligi.«

SLOVANOVE KOŠARKARICE PRED ZVEZNI MI KVALIFIKACIJAMI

AMD Moste v letu 1963

Pred kratkim so imeli v dvorani občinske skupščine člani AMD Moste svoj redni letni občni zbor. Prisotni so bili poleg svetilnega članstva tudi predsednik in tajnik občinske skupščine Vlado Černe in Vili Strašek, predstavniki AMZ Slovenije podpredsednik dr. Zupan, Kermavner in Vlado Kušiček ter predstavniki AMD Ljubljana in AMD Skofja Loka.

Uvodoma je predsednik društva Bogo Krenčič poročal o delu in perspektivnih nalogah AMD Moste, za njim pa so poročali tudi gospodarsko-finančna komisija, športna komisija in nadzorni odbor.

Iz poročil in razprave je bilo razvidno, da je AMD od njegove ustanovitve 1961. leta do danes doseglo že lepe uspehe, opravilo svoj obstoj in da bo potrebno tudi v prihodnje dopoljevati in širiti njegovo dejavnost.

Pri dosedanjem delu se je društvo orientiralo predvsem na:

- vzgojo voznikov amaterjev,
- vzgojo mladine v spoznavanju cestno-prometnih predpisov in
- razvijanje avto-moto športa.

Povsod so bili doseženi lepi rezultati. Od vseh pa naj jih nekaj navedemo:

AMD Moste je v letu 1963 pridelalo 32 tečajev iz teorije poznavanja prometnih predpisov in motorizacije; obiskovalo jih je nad 1400 tečajnikov. Pri praktičnem pouku voznje je bilo z društvenimi avtomobili opravljenih preko 15.000 učnih moto ur in prevoženih preko 250.000 km. S svojimi vozili pa so kandidati opravili nad 8.000 učnih moto ur, kar predstavlja skupaj nad 23.000 moto ur. Izpit za mopediste je opravljalo 353 kandidatov; uspešno ga je opravilo 278 kandidatov.

Na 14 osnovnih šolah naše občine je bilo opravljenih 16 predavanj o prometni varnosti in predvajanih 48 prometno-vzgojnih filmov. Ob zaključku akcije Zavarujemo otroka v prometu je AMD Moste organiziralo pri pionirjih-šolarjih tekmovanje iz poznavanja cestno-prometnih predpisov, katerega se je udeležilo veliko število pionirjev.

Pionirska komisija AMD je na osnovni šoli Ketteja in Murna organizirala prometni krožek. Ob zaključku leta je tu opravilo kolesarski izpit 70 pionirjev. Prav tako so člani AMD v sodelovanju z občinsko komisijo za varnost prometa pregledali tehnično stanje več kot 500 koles, ki jih uporabljajo otroci.

Občni zbor je ugotovil, da je strokovnost predavateljskega in inštruktorskega kadra na primerni višini, da pa bo v bodoče treba tudi njim posvetiti večjo skrb in dvigati njihovo strokovno raven, zlasti kar se tiče vzgojnih metod.

AMD Moste je tudi na področju avto-moto športa doseglo lepe uspehe. Organiziralo je (že tretjič odkar obstoja društvo) cestno-hitrostne avto-moto dirke na stezi okoli Javnih skladišč ter republiško prvenstvo z go-carti, tokrat prvič v Ljubljani. Poleg cestno-hitrostnih tekmovalcev vlada med člani društva tudi veliko zanimanja za go-cart tekmovanja posameznikov, tako da so pri športni komisiji ustanovili go-cart klub. Tekmovalci — člani AMD Moste — so se lani udeležili mednarodnega go-cart tekmovanja v Gradcu, kjer je Jože Vovk v kategoriji 125 cm dosegel s svojim 100 cm strojem prvo mesto.

Lani so se člani AMD Moste udeležili tudi III. zvezne vožnje Bratstva in enotnosti, kjer so v kategoriji do 1100 cm osvojili I. mesto, v kategoriji do 1800 cm pa I. in III. mesto. Naša tekmovalka je kot najboljša med ženskimi tekmovalkami prejela plaketo.

Društvo tudi ni zanemarilo športne vzgoje svojih članov. Izpit za športne funkcionarje je opravilo 9 članov MAD; v tekočem letu velja s posebnim tečajem usposobiti nove športne funkcionarje.

Upravni odbor in uprava AMD sta v preteklem letu vložila mnogo truda pri organizaciji in delu gradbenega odbora za gradnjo avtodroma v Sneberju. Ta odbor deluje v okviru ObZTK občinske skupščine Moste-Polje, ki je hkrati investitor. Ker bo novi avtodrom širšega pomena tudi za druge športne zvrsti, so v gradbeni od-

bor vključeni poleg predstavnikov ObZTK tudi predstavniki AMD Moste, AMD Ljubljana in AMZ Slovenije; morda kaže kasneje gradbeni odbor še razširiti s predstavniki drugih zainteresiranih športnih organizacij. Pripravljalna dela za gradnjo avtodroma so pri kraju. Že letos nameravajo začeti z gradbenimi deli in do konca leta opraviti določena dela, pač glede na razpoložljiva finančna sredstva.

Premalo pa je napravilo društvo na področju turistične dejavnosti. V bodoče nameravajo posvetiti tudi temu večjo pozornost. Govora je bilo tudi, da je v bodoče treba nuditi članstvu večje ugodnosti, kot pa so jih imeli doslej. V bodoče bodo člani AMD Moste lahko koristili tudi avtomehanične usluge po znižanih cenah v delavnicah društva.

Za tekoče leto je društvo pripravilo program, iz katerega so razvidni poudarki na skrb za članstvo, izboljšanje strokovne ravni učnega kadra, prometni vzgoji mladine, širjenju in vsebinskem izpopolnjevanju športne dejavnosti, začetkih organizirane turistične dejavnosti, organizaciji medrepu-

bliškega cestno-hitrostnega tekmovanja okoli Javnih skladišč (17. V. 1964), organizaciji KROSA 4. VII. 1964) v Sneberju in mednarodnega go-cart tekmovanja okoli Javnih skladišč (27. IX. 1964) itn.

Delo člana AMD Moste ni majhno in zasluži pozornost širše javnosti. Društvo je zaslovelo daleč naokoli, poznajo ga tudi v zamejstvu. Tako rekoč na vsakem koraku srečujemo avtomobile AMD Moste s kandidati in inštruktorji. Tečaje prirejujejo tudi na podeželju in v delovnih kolektivih. Športna dejavnost je na primerni ravni. Da je društvo doseglo tako lepe uspehe, je prav gotovo zaslug članov, ki so požrtvovalno delali kot amaterji pri AMD Moste.

Na občnem zboru je bil izvoljen nov 17-članski upravni in 3-članski nadzorni odbor.

Po končanem zboru sta se odbora sestala na I. sejo in se konstituirala. Za predsednika upravnega odbora je bil ponovno izvoljen Bogo Krenčič, za predsednika nadzornega odbora pa Danica Znidaršič. Pripravičimo, da bo društvo tudi v bodoče delalo z nezmanjšano aktivnostjo.

T. H.

AMD MOSTE JE RAZDELIL V ZNAK PRIZNANJA ZA POZRTVOVALNO DELO 18 ZLATIH IN 15 SREBRNIH PLAKET. NA SLIKI: DELOVNI PREDSEDNIK PODELJUJE DRUSTVENE PLAKETE

MOŠČANSKA SKUPNOST

ŠPORT

SPREJEM HOKEJISTOV

Minuli mesec je predsednik občinske skupščine Moste-Polje Vlado Černe sprejel hokejiste Slavije, jugoslovanske mladinske in slovenske članske prvake. Ob tej priložnosti jim je priredil majhno zakusko. Hokejisti so se zahvalili za pomoč soobčanov in razumevanje pri občinski skupščini in občinski zvezi za telesno kulturo. Vsem povablencem so dali v spomin lične male hokejske palice.

NOVO ŠPORTNO DRUŠTVO

V Hrušici so 10. marca na ustanovnem občnem zboru ustanovili novo športno društvo ŠD Hrušica. Novo društvo bo imelo naslednje klube: namiznoteniški (ki že pridno deluje), rokometnega, košarkarskega, klub za mali nogomet in strelsko družino. Klub za mali nogomet bo prvi v Sloveniji. Pričakujemo pa, da bo ustanovljenih v kratkem še nekaj takih klubov na področju naše občine. Društvo ima za zdaj pogoje le za namizni tenis, toda za domom bodo uredili lepo igrišče in so se del že lotili. Pri urejanju tega in pa strelišč z zračno in malokalibrsko puško bosta izdatno pomagali Totra in Žima, ki jima je to tudi v interesu, sa je večina njihovih delavcev iz tega področja.

Vodstvo kluba je prevzel Bojan Fertin.

ROKOMET NA GR

Zaključena je že zimski rokometna liga, kajti s 5. aprilom bodo rokometiši zaigrali že na prostem za slovensko prvenstvo. Članice Slovana so zasedle po pričakovanju prvo mesto, medtem ko so člani proti pričakovanju celo tretji. V moštvo je namreč prišlo do mnogih sprememb, tako da so bile vse tekme pravzaprav treningi. Vendar so le pustili za seboj Olimpijo, Slovenjgradec in Branik.

V drugih skupinah obeh lig sta nastopali obe drugi moštvi, ki sta se tudi plasirali prav pod vrh svojih skupin.

O ŠPORTU NA MOŠČANSKI GIMNAZIJI

V okviru šolskega športnega društva deluje na naši šoli že dalj časa tudi odbojkarški krožek. O tem, kako je nastal in kako deluje, nam je povedala članica ekipe, ki je letos ponovno zasedla 1. mesto na medrazrednem tekmovanju v odbojki za dekleta:

Z rednimi treningi smo začeli pred tremi leti pod vodstvom tov. Jegliča, ki je takrat že zapustil našo gimnazijo. V tem letu smo precej tekmovali, vidnih uspehov pa nismo dosegli.

Drugo leto smo s treningi nadaljevali. Naš trener je bil tov. Godec. Imele smo prijateljsko tekmo s Kočevjem in izgubile z 2:1. Kmalu potem pa smo dosegle že viden uspeh na srednješolskem prvenstvu, kjer smo zasedle tretje mesto.

Do sedaj se je treningov udeleževalo največ igralke iz letošnje III. c. Tako smo na prvenstvu šole že lani (pa tudi letos) dosegle 1. mesto. Edini resni konkurent nam je II. a, ki ima tudi največ igralke na odbojkarških treningih. Ta razred tudi letos aktivno deluje pod vodstvom tov. Fatune.

Sedaj se naša ekipa — ekipa gimnazije — marljivo pripravlja za srednješolsko prvenstvo. Upam, da se bomo letos že lahko potegovali za najvišje mesto.

Helika Škerlj,
III. c, VI. gimn.

DVOJNA LETA

v luči zgodovinskih dejstev

NADALJEVANJE S 1. STR.

število moških z važnejšimi nalozami. (Manjše število moških je ostalo na terenu tudi iz zdravstvenih ali drugih, posebnih razlogov in pa seveda pečica okupatorjevih sodelavcev oziroma be-ga).

V kasnejših letih pa so tudi ti aktivisti skupno z doraščajočo mladino prihajali v ednice NOV, tako da so na terenu težo dela narodnoosvobodilnega gibanja nosile in opravljale žene in mladina. Sodim, da je bil tak razvoj nujen, saj smo takrat, ko se je bližala svoboda, potrebovali vse več aktivnih borcev, močno in dobro organizirano vojsko, ki naj bi in je v končni fazi pred zmago odločala in garantirala uspešen zaključek našega boja.

To potrjujejo tudi zgodovinska dejstva in prav ta dejstva bi morala biti okvir in zelo važen kriterij pri reševanju priznanja ali nepriznanja dvojnih let sodelavcem NOG. Ta zgodovinska dejstva pa so naslednja:

KP je pozvala leta 1941 na najširši platformi temeljnih točk OF v boj vse svobodoljubne sile. Akcija za jačanje partizanskih čet in odredov in kasneje NOV pa se je nadaljevala in stopnjevala vse do končne zmage.

Predzadnje leto (1944) pa želim še posebno osvetliti, in sicer z naslednjimi dejstvi:

Leta 1944 je Boris Kidrič napisal članek Za 1. maj — mobilizirajmo vse sile, ki je bil objavljen v Ljudski pravici. V njem piše: »... Mobilizirajmo vse narodne sile za porast naše vojske, razvijmo svoje mobilizacijske napore v splošno in dokončno narodno mobilizacijo...«

V članku Mobilizacija, ki ga je napisal B. Kidrič in je bil objavljen v Ljudski pravici julija 1944, pa je med drugim zapisal:

»... Odslej gre za to, da izvedemo splošno mobilizacijo v najkrajšem času, da jo izvedemo vsepovsod v Sloveniji, da jo izvedemo na učinkovit kampanjski način, ki bo svoje poglobitve uspehe zabeležil že v nekaj tednih... Splošna mobilizacija vseh za orožje sposobnih narodnih sil v narodnoosvobodilno vojsko je postala potemtakem naša osrednja naloga, ki so ji podrejene vse druge, tudi politične in organizacijske naloge...« Dne 4. septembra 1944 je govoril na drugem zboru aktivistov OF v Crnomlju Edvard Kardelj; njegov govor je bil objavljen tudi v Ljudski pravici in Slovenskem poročevalcu.

MOŠČANSKA SKUPNOST

Moščanska skupnost, glasilo občinskega odbora SZDL Ljubljana Moste-Polje, izhaja enkrat mesečno v 3200 izvodih. Ureja uredniški odbor, predsednik Stefan Trobiš, glavni in odgovorni urednik Bogdan Šturm. Rokopise in slike pošiljajte na naslov: Uredništvo in uprava MSK, Ljubljana, Ob Ljubljani 42/II, tel. 36-690, int. 8. Rokopisov ne vračamo. Tekoči račun pri NB Ljubljana, občinski odbor SZDL Ljubljana Moste-Polje, Moščanska skupnost 600-14-608-211. Celoletna naročnina 240 dinarjev, polletna 120 dinarjev (plačljivo naprej), posamezna številka 20 dinarjev. Tisk ČZP Kočevski tisk, Kočevje.

valcu septembra 1944. Med drugim pravi:

»... Naša narodnoosvobodilna vojska mora biti naša največja skrb. Ona bo odločila končno bitko v korist naših nacionalnih pravic in zahtev in storiti moramo vse, da bo ta njena poslednja bitka v celoti dobljena za nas. Posvetite vse sile mobilizaciji ljudstva in sredstev!«

Dne 7. novembra 1944 je B. Kidrič v svojem članku Pošljite v vojsko, kar sodi v vojsko, objavljenem v Slovenskem poročevalcu, napisal:

»Hkrati se tudi zavedajmo, da neupravičeno odtegotvanje za vojsko sposobnih moških prav nič ne koristi množičnemu utrjevanju terenskih organizacij Osvobodilne fronte in sistematični graditvi naše narodne oblasti, temveč da jima prav nasprotno — izrazito škoduje. Teorije o »stebrih in potrebah OF« preprečujejo namreč aktivizacijo žena in mladine, preprečujejo dviganje in razvoj novih kadrov iz ženskih in mladinskih vrst. Naši tovariši čestokrat zelo gostobesedno govorijo o povezanosti zaledja z vojsko. O taki povezanosti pa ne zadoštuje samo govoriti, treba jo je v praksi izvajati. Izvajati jo v praksi pa predvsem pomeni dati v vojsko, kar sodi v vojsko, ne pa pod firmo »stebrov in potreb OF« vojski odtegotovati ljudi, ki jih vojska potrebuje in s tem hkrati demoralizirati naš teren.«

Ta članek zelo jasno govori, kje je bilo mesto za nekatere »današnje aktiviste«, obenem pa nas spominja na nekatere probleme današnjih dni, predvsem na rotacijo, ki — kot se da iz članka zaključiti — ni nekaj novega, ampak je nakazana že v članku Borisa Kidriča, v katerem piše, da naj gre do »stebri OF« na terenu v enote NOV, svoje mesto na terenu pa naj odstopijo ženam in mladini.

In za zaključek še članek, ki je objavljen v Slovenskem poročevalcu novembra 1944 pod naslovom Mobilizacija in zopet mobilizacija, v katerem pravi Boris Kidrič:

»... Prvič in predvsem mora vprašanje mobilizacije še vedno ostati oziroma znova postati naše osrednje vprašanje, ki mu je treba podrediti vse drugo delo... Napovedati je torej treba najostrejši boj slehernemu skrivaštvu, slehernemu odtegotvanju iz vojske v okviru in pod firmo naših političnih organizacij. Za nas velja danes geslo: kar je za orožje sposobno, mora v vojsko, nihče nima več pravice, da se pod krinko političnih potreb in političnega dela na terenu odteguje vojski; izjeme, ki so zares potrebne, smejo biti dovoljene izključno na osnovi specialne odobritve višjega foruma. Mobilizacija posameznih tako imenovanih političnih delavcev torej ne sme več predstavljati izjeme...«

Nekoliko več časa in prostora sem posvetil citiranju zgodovinskih dejstev zato, da osvežim spomin na obdobje NOB, da spomnim nekatere tovariše, ki danes neupravičeno zahtevajo dvojna leta, da je bilo njihovo mesto v NOV (razen določenih izjem žena in mladine), obenem pa naj bo ta prispevek osvežitev spomina in merilo za tiste tovariše, ki danes neupravičeno in nepošteno podpisujejo izjave vevprek in vsakomur pa tudi merilo za odbore ZB in komisije, ki te probleme rešujejo.

Folde Maček-Poldać

SMUČANJE KOT NAGRADA ZA MARLJIVOST V SOLI

Smučanje vseh šol naše občine so imeli v letočni zimi organizirane smučarske tečaje pod strokovnim vodstvom trenerjev Ob ZTK in v skrbi zveze društva prijateljev mladine. Tečaji so bili na Prežganju, Urhu in na Blaževem, v Zireh in na Javorniškem rovtu. Poleg teh tečajev pa so šli otroci iz šole Vide Pregarc še posebej na smučanje. Na tej šoli so namreč v I. polletju tekmovali med seboj paralelke 6., 7. in 8. razredov za najboljši razred v disciplini in učnem uspehu. Najboljši so dobili za nagrado teden dni smučanja. Otroci pravijo, da je bilo na smučanju krasno, učitelji pa pravijo, da se je tudi tekmovalje obneslo, zato nadaljujejo s tem tudi v II. polletju. Nagrada bo: teden dni na morju.

OBČNI ZBOR

Februar in marec sta meseca občinskih zborov. V predpripravah za občni zbor občinske zveze za telesno kulturo so imeli v marcu svoje občne zbornice društva in klubi, ki do sedaj tega še niso utegnili storiti. Najlepše je pripravil svoj občni zbor rokometni klub Slovan in se ga je udeležilo vse njegovo članstvo. Tako je bil zbor res resen in delaven. Prav tako uspešen pa je bil tudi zbor občinskega strelskega odbora. Žal pa smo ponekod opazili, da se aktivni člani klubov izogibajo raznim sestankom in občnim zborom, tako da društva v želji, da bi bilo več udeležencev, povabijo tudi mlajše pionirje in celo cicibane. S tem pa sta resnost in po naču tudi sklepčnost takih občinskih zborov resno ogrožena.

DAN ŽENA V HRUŠICI

Pionirji osnovne šole v Hrušici so ženam Štepanje vasi, Hrušice in Bizovika priredili dokaj pester kulturni program. Prikazali so življenje žene nekdanj in danes, posebno nazorno pa so s krajšim skečem pokazali vlogo žene med NOB. Po kulturnem programu je pododbor krajevne organizacije SZDL Štepanja vas nagradil z lepim praktičnim darilom 76-letno Urško Mežnar iz Bizovika. Prisotni so nagrajenko toplo pozdravili.

Tone Hegler

STEPANJA VAS IMA 70 STALNIH NAROČNIKOV MOŠČANSKE SKUPNOSTI

Moščanska skupnost se vse bolj približuje občanom, čeprav še ni dosegla zaželenih ravni pri obravnavi tematike iz življenja in problemov občanov.

Uredništvo Moščanske skupnosti in občinski odbor SZDL Moste-Polje se prav gotovo zavedata, da bo z urejeno distribucijo in povečanim krogom bralcev zrastle tudi številne sodelavcev, s čimer bi glasilo postalo resnična last občanov. Verjetno se tega dobro zavedajo, sta obvestila vse krajevne organizacije SZDL in podružnice o problemih lista in med njimi je bil najvažnejši poudarek na zgornji misli: kako na stalen način uvesti distribucijo lista neposredno naročnikom.

Pododbor KO SZDL Štepanja vas je razumel probleme uredništva in na eni izmed svojih sej posvetil pozornost tudi temu vprašanju. Sklenil je, da bo preko svojih poverjenikov obiskal vse družine na terenu. Uspeh ni izostal. Na Moščansko skupnost se je naročilo 70 družin. Skoro vsaka druga družina na področju Štepanje vasi tako prejema Moščansko skupnost in prve izvode lista so prejeli že vsi naročniki.

Tone Hegler

Tudi letos v počitniški dom

Pred kratkim je bilo posvetovanje počitniške skupnosti pri ObSS Moste-Polje. Vabljeni so bili direktorji podjetij, predsedniki sindikalnih združenj ter referenti za družbeni standard. Namen posvetovanja je bila analiza dosedanjega dela počitniške skupnosti ter smernice za bodoče delo.

Iz uvodnih besed in razprave je bilo razvidno, da je počitniška skupnost dosegla zadovoljive uspehe, čeprav se je bojevala z mnogimi težavami. Ta ugotovitev vzbujala upanje, da je tudi v bodoče pričakovati podobne in še boljše rezultate, saj se je ta organizacija z dokaj skromnimi sredstvi, a z ogromnim delom in dobro voljo posameznikov in s pomočjo ObSS in nekaterih gospodarskih organizacij utrdila v počitniško skupnost, ki ima danes že zanesljive temelje.

Počitniška skupnost razpolaga s počitniškimi domovi:

1. v Portorožu — 59 ležišč,
2. v Crikvenici — 46 ležišč,
3. v Bohinju — 18 ležišč,
4. v Vel. Lošnju — 79 ležišč (skupno s tovarno Saturnus),
5. v Kranjski gori — 36 ležišč (upravlja tovarna Saturnus).

Povprečna zasedba naših domov je bila doslej (od 20. VI. do 20. IX.) 92 %.

Ti rezultati so bili pogojeni s cenami, ki so bile pristopne vsem, s hrano, ki je bila v vseh domovih odlična, in več ali manj dobrimi prenočišči in zadovoljivo postrežbo. Seveda so bile tudi pomanjkljivosti, katere je treba odpraviti in se jih počitniška skupnost v polni meri zaveda.

Kako pa bo letos — to verjetno zanima nas vse. Predvsem o tem je bilo govora na tem posvetu ter kasneje tudi na odboru počitniške skupnosti. Predvideno je, da bodo letos poslovali naslednji počitniški domovi:

1. Počitniški dom Portorož — z 42 ležišči (brez sob v podstrešju); predvidena je adaptacija podstrešja, to je dvig za celo nadstropje, kolikor bo počitniška skupnost dobila potrebna finančna sredstva; v nasprotnem primeru bodo mansardne sobe na voljo samo za prehodne goste in izlete;
2. Počitniški dom v Crikvenici — 56 ležišč v zasebnih hišah; sobe so zelo udobne, jedilnica skupna, pripomniti pa je, da je letos jedilnica razširjena in bo sodobno urejena;
3. Počitniški dom v Bohinju — z 18 ležišči; sobe so lepe in urejene, kuhinja adaptirana; lastnica hiše vztraja pri svojem predlogu o prodaji vile; interes naše skupnosti je, da vložimo, ker so dani pogoji za razširitev objekta kakor tudi

za stalno izkoriščanje (žičnica na Vogel);

4. Počitniška domova v Vel. Lošnju in Kranjski gori upravlja tovarna Saturnus v sodelovanju z našo skupnostjo.

Glede na porast cen ter ekonomsko upravljanje domov je komisija za oddih določila cene v letu 1964, in sicer:

I. Izven sezone (junij, september): za člane kolektivov in njihove ožje svojce 1.000 din, za otroke do 10. leta starosti s posteljo 600 din, za otroke do 10. leta starosti brez postelje 400 din.

Nečlani izven meja naše občine 1.100 din,

za otroke do 10. leta starosti s posteljo 800 din, za otroke do 10. leta starosti brez postelje 500 din.

II. V sezoni (julij, avgust): za člane naših kolektivov in njihove ožje svojce 1.200 din, za otroke do 10. leta starosti s posteljo 800 din, za otroke do 10. leta starosti brez postelje 500 din.

Nečlani izven naše občine 1.300 din,

za otroke do 10. leta starosti s posteljo 900 din, za otroke do 10. leta starosti brez postelje 600 din.

Prijave za počitniške domove v Portorožu, Crikvenici in Bohinju sprejema in jih razporeja komisija za oddih pri ObSS, Ob Ljubljani 42. Prijave sprejemamo vsak dan od 10. do 14. ure ter ob ponedeljkih, sredah in petkih od 14. do 18. ure v sobi št. 11.

Za počitniške domove v Vel. Lošnju in Kranjski gori pa sprejema prijave tovarna Saturnus, referent za oddih, tel. 33-666.

Letovanje v Portorožu, Crikvenici, Bohinju in Kranjski gori je 10-dnevno, v Vel. Lošnju pa 7 ali 14-dnevno.

Pri prijavi oz. rezervaciji je obvezno plačati 1000 din akontacije za vsakega člana. Ostali znesek mora plačati prijaviteljec najpozneje 10 dni pred nastopom dopusta, sicer zapadeta rezervacija in akontacija.

Pripomniti moramo, da bo v nasprotju z delom v zadnjih dveh letih upravljanja počitniških domov zopet centralizirano, tj. preko počitniške skupnosti. Vsekakor pa bodo domove upravljali UO, katerih člani pa bodo uslužbenci teh domov ter član odbora počitniške skupnosti. Počitniška skupnost je v letošnjem letu posvetila vso skrb nadaljnjemu izboljšanju stanovanjskih pogojev kakor tudi razvedrilo gostov.

Razumljivo je, da bo vse to doseženo le tedaj, če bodo zato pokazale razumevanje tako gospodarske organizacije kakor občinske skupščine, kar vse pa bo v korist delavcem in skupnosti.

Rado Agić